Mūsų Obalsis:
Už Progresą, Taiką ir Demokratiją!

VILNIS

"Valdžia žmonių, žmonėm ir per žmones lai neišnyks nuo šios žemės."
—ABRAHAM LINCOLN.

VOLUME XX, NO. 2 3. PIRMADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 20 D., 1939 M., CHICAGO, ILL. KAINA TRYS CENTAI.

KASDIENĄ...

Nesunaikins! Kur Pittsburghas? Streiklaužio Rolėj. Detroitiečiams.

Kuomet 1871 metais francuzų kontrevoliucionieriai, Bismarkio padedami, sunaikino Paryžiaus Komuną, jie džiugavo sunaikinę visą darbininkų judėjimą.

K. Marksas tuomet rašė: "Kad sunaikinti Internacionalą, valdžios turėtų panaikinti despotišką kapitalo viešpatavimą ant darbo, tai yra, panaikinti pamatus savo locnos parazitiškos buklės."

Tie žodžiai tinka ir dabar, ypač Francijos reakcionieriams.

Darbininkų judėjimas nesunaikinamas.

x x x

Kame dalykas, kad tokia stambi kolonija, kaip Pittsburghas, nedalyvauja nei "Laisvės", nei "Vilnies" vajuose?

Bus bloga su musų jtaka, jeigu vietos draugai pamirš spaudą. O sąlygos Pittsburghe dabar yra palankios.

x x x

Ne aš, bet Rožė Luxemburg yra autorė šių žodžių: "Puvantis socialdemokratijos lavonas." Tuos žodžius ji tarė pasaulinio karo metu, matydama socialdemokratų persikrikštijimą į šovinistus.

x x x

Michigan valstijos katalikai turi savo diocezijos laikraštį "The Michigan Catholic". Tas laikraštis pasisakė už Chryslerio darbininkus ir prieš kompaniją. "The Michigan Catholic" pasmerkė ir kun. Coughliną.

Kun. Coughlin užėmė streiklaužio poziciją. Jis su kompanija, kuri savo darbininkams paskelbė lokautą.

x x x

Beje, vėliausiame "New Masses" N-ry telpa tikrai sensacinis J. Spivako straipsnis apie tą patį kunigą ir apie visus jo gešeftus. Kad kaip tai Coughlin pateks bėdon, nes jis laužo įstatymus. J. Spivak perdavė valdžios įstaigoms daug svarbių davinių ir siulų, kurie daves iki kamuolio.

x x x

Gal biskį perdaug rašau apie Detroitą, bet reikia daeit iki galo. Draugai ir draugės detroitiečiai, šio ketvergo vakare (Thanksgiving dienoj) visi susirinkit į Lietuvių Svetainę. Ten bus Amer. Lietuvių Kongreso prakalbos. Kalbės Dr. Jonikaitis, žurnalistas J. Jurginis ir aš.

Norėčiau matyti visus gerus Detroito žmones.

x x x

Ar jųs pastebėjot, kad tautininkai, ar bent jų lyderiai, pradeda labiau bruzdėti. Bačiunas, jų kandidatas į SLA iždininkus, buvo nulėkęs į Rytus. Strumskis su D-ru Vencium stiprina savo miegančius brolius Scrantone, New Britaine ir kitur.

Žinoma, ne Vilniaus krašto žmonių šelpimas jiems rupi. Jiems rupi atsigriebti Susiv. Lietuvių Amerikoje. Jokiu budu negalima sakyt, kad jie butų surimtėję.

x x x

Dar karo nėra, o iš Anglijos jau praneša, kad spalio mėnesio bėgiu smarkiai pabrango kiaušiniai, sviestas, lašiniai.

Iš Francijos praneša, kad pabrango pienas. O algos nepadidėjo. Darbo valandos visur prailgintos.

L. Pruseika.

Wasingtonas.—Vidaus reikalų departamento pranešimu, nežilgo busią atidaryta penki nauji žvalgybos skyriai, kad pasekmingiau vesti kovą su užsienio šnipais.

Čekoslavai Sukyla Prieš Nazius

MINOS SUSPROGDINO HOLANDIJOS PREKYBOS LAIVĄ

NUSKENDO 140 PASAŽIERIŲ IR LAIVO ĮGULOS NARIŲ.

Londonas, lapk. 19.—Dvidešimts mylių nuo Anglijos krantų, ties Harwich miestu, povandeninės minos susprogdino Holandijos pasažierinį laivą "Simon Bolivar", su kuriuo nuskendo 140 žmonių. Anglijos troleriai išgelbėjo 260 žmonių, kurių pusę sudarė vaikai ir moterys.

Laivas matomai palietė dvi minas, nes jvyko du sprogimai, kurie laivą labai skaudžiai sužalojo ir greitai vandenyno dugnan nugramzdino.

Anglijos admiraltija tuojaus išleido pareiškimą, kad laivą nuskandinusios minos buvo pasėtos Vokietijos submarinų. Tačiau naziai pareiškimą atremdami sako, tokiam artume nuo Anglijos krantų tik Anglija ir galėjo minomis vandenį užteršti.

Netoli nuo nuskendusio holandų laivo vėliau minos sužalojo dar du laivu. Anglų žinių agentija sužalotų laivų vardus neskelbia.

Tuo pačiu metu Šiaurinėj juroj nuskendo minos susprogdintas Latvijos prekybinis laivas.

Bejieškant Piniginių Monetų, Sukūrė Pavojingą Eksplioziją

Kansas City, Mo.—Leonard Steele, jaunas elektros mechanikas, norėdamas surasti išbertus pinigus tamsiam rusyj, užsižiebė degtuką ir iš to kilo vtin smarki eksplioziją.

Mechanikas ir jo draugai smarkiai sužeisti. Sužeista keli asmenys buvę ant pirmų lubų ir viena moteriškė buvusi ties rusies durimis, kuri vėliau mirė. Viso sužeista 14 žmonių.

Mussolinis Klausia, Kas Daugiau Jam Pasižada

Roma, lapkr. 19. — Pabaigoje praeitos savaitės buvo susirinkus taip vadinama "aukščiausia komisija," per pastaruosius du metu visai neveikusi. Kalbamą komisiją Mussolinis suorganizavo pradėjus plėšti Ethiopiją, kad atsilaikyti prieš sankcijas.

Komisijai pirmininkavo pats Mussolinis ir ta proga pastatė reikalavimą abiem kariaujančiom šopėm, kad pasakytų dabar, kuri jų daugiau Italijai prižada po karui.

Reikalavimas ypač griežtai pastatytas talkininkų pusei. Atgaivinimas "aukščiausios komisijos" esąs perspėjimu Anglijai ir Francijai. Tuo Mussolinis nori priminti Chamberlainui ir Daladierui, kad jei nepažadės, kiek juodmarškiniam norisi, tai Italija galėsianti stoti į Vokietijos pusę.

Berlynas. — Nazių karinė vadovybė teigia, kad Vokietija pasigamino naujo tipo karinių lėktuvų, galinčių skristi nepaisant oro padėties. Šie nauji lėktuvai galį Londoną pasiekti į pusantros valandos.

Kaimyniškas vizitas Brazilijai. Šiom dienom iš Langley Field, Va., išskrido 7 dideli Jungtinių Valstijų bombanešiai į Rio de Janeiro, Braziliją. Tik jie išskrido ne karo tikslais, o kaipo "geri kaimynai" pasveikinti Brazilijos respubliką jos 50 metų sukaktuvėse. Atvaizde matome majorą gen. Delos E. Emmon, ir leit. komandierą Robert C. Olds, skridimo vadą besikalbant prieš pat išskrendant.

Sovietų Sąjunga Ketinanti Įsteigt Jurinį Susisiekimą su USA

Kopenhagenas, lapkr. 19.—Iš Murmansko sugryžę į Norvegiją atitinkami asmenys tvirtina, kad Sovietų Sąjunga mananti įsteigt per Atlantą liniją tarpe Murmansko ir New Yorko.

Tarpe sovietinių laivų, kurie ta linija plaukios, būsiąs ir didžiulis Vokietijos laivas "Bremen," dabar jau atitekęs Sovietų Sąjungai.

Laivas "Bremen" išplaukė iš New Yorko dviem dienom pirma karo paskelbimo. Anglijos ir Francijos kariniai laivai stengėsi jį suimti, bet nepavyko jiem.

"Bremen" nepasiekė Vokietijos, bet kur jisai prisiglaudė, niekam nežinia. Norvegų vardu anglų propagandistai atkartotinai sakė, kad nuplaukęs į Murmanską, į Sovietų šiaurinį uostą. Bet įrodymų nesą.

Senatorius Byrd Kaltinamas Valandų-Uždarbių Įstatymo Laužymu

Washingtonas, lapkr. 19. — Valandų ir uždarbių įstatymo oficialai skelbia, senatorius Byrd apskystas kaip laužytojas kalbamo įstatymo.

Minėti oficialai tvirtina, kad senatorius sodų ir kitų skyrių savo plataus biznio darbininkams mažiau moka ir laiko ilgiau prie darbo, negu įstatymas leidžia.

ITALAI SKUNDŽIASI ANGLŲ IR FRANCUZŲ JURINE BLOKADA.

Roma.—Italijos juodmarškinių spauda piktai išmėtinėja Anglijai ir Francijai, kad jų jurinė blokada perdaug smaugia italų prekybą. Anot laikraščio "Telegrafo", dviejų savaičių kelionė dabar jau virtus penkiom ir šešiom savaitėm kelione.

Į Nazių Pusę 100,000, O į Sovietų Pusę Milionas

Maskva, lapkr. 19. — Šiomis dienomis Maskvoje susitarė Sovietų Sąjunga su Vokietija apsikeisti atitinkamų tautybių žmonėmis, buvusiais gyventojais subyrėjusios Lenkijos.

Sulig sutartimi, iš Baltarusijos ir Ukrainos, atitekusios Sovietų Sąjungai, kas norės, galės persikelti į Vokietiją, o iš Lenkijos—dabar patekusios po Vokietija—ukrainai, žydai, rusinai, baltarusai ir rusai galės persikelt į Sovietų Sąjungą.

Susitarimą paskelbus, pasirodė toki rezultatai: Į Sovietų Sąjungą persikelti atsišaukė milionas šeimų, o į Vokietiją tik 100,000.

Amerika Pati Save Vanoja Parduodama Japonam Ginklus

Nanyo, Kinija, lapkr. 19. — Vienas iš pačių svarbiausių Kinijos karinių strategų gen. Pai Chung-hsi pareiškė, kad Jungtinės Valstijos geriausia galėtų pasitarnauti savo interesam Kinijoj tuomet, kai atsisakytų japonam parduoti bent karinę medžiagą.

Tas patarimas esą tinka ir Anglijai, ir Francijai. Anot generolo, jeigu šios trys šalys neparduotų japonam ko jiem reikia ir nepirktų iš japonų, japonai tuojaus turėtų nustot kariavę, nes neturėtų kuo kariaut ir kuo maitintis.

Amerikai, Francijai ir Anglijai labai lengva sulaikyti japonus Kinijoj ir apginti "atviry durų" politiką. Kinija esą su maža parama gali sekmingai priešintis įsiveržėliam. Bet negalinti pati viena apginti užsieniečių interesus.

Londonas.—Anglijos laivyno naujasis ministeris turįs žinių, kad submarinais Sovietų Sąjunga toli praleidžia bile kurių didžiųjų kapitalistinių šalių. Jo nuomone, Sovietai mažių maziausia turi 150 gerų submarinų.

Earl Browderį Apkaltino Grand Džiurė Antru Kartu

New Yorkas, lapkr. 19.—Federalė grand džiurė apkaltino Amerikos Komunistų Partijos generalį sekretorių Earl Browderį dar vienu punktu senu klausimu.

Pirmu sykiu apakaltino jį neva delto, kad 18 ir 12 metų atgal jisai keliavo į užsienį išsiėmęs pasportą slapyvardžiu. Tie slapyvardžiai esą buvę "Nickolas Dozenberg" ir "George Morris." Grand džiūrė dabar sušniukštinėjus, kad vienas tų slapyvardžių irgi nebuvęs teisingas. Vienu atveju Browderis esą turėjęs naudoti "Albert Henry Richards" slapyvardį.

Rytinėse Valstijose Pasikartojo Žemės Drebėjimas

Baltimore, Md. — Penktadienio vakare pusė po devynių pajausta žemės drebėjimas beveik tose pačiose valstijose ir vietose, kuriose jausta drebėjimas dvi dieni prieš tai.

Drebėjimas ir šiuo sykiu buvo lengvas.

CIO Skirs Atstovą Tarptautinėn Konferencijon

Washingtonas, lapk. 19.—Ikišiol į tarptautines darbo konferencijas, šaukiamas valstybių valdžių, iš Amerikos važiuodavo tik Amerikos Darbo Federacijos atstovai. Dabar važiuos ir CIO atstovai.

Tos teisės reikalavo atkartotinai Kongresas Industrinių Organizacijų ir, kaip matyt, ją išreikalavo. Į panašaus charakterio konferencijas atstovus skirdavo valdžios. Tik visuomet stengdavosi skirti kurį nors unijų oficialą.

Prez. Rooseveltas delto paskyrė į Havanos konferenciją vieną nuo ADF ir vieną nuo CIO. Konferencijose kiekvienai šaliai duodama tik vienas balsas. Tad Amerikos atstovai turės tik po pusę balso.

NAZIAI PASKELBĖ KARO STOVĮ BOHEMIJOJ IR MORAVIJOJ; DAR 3 STUDENTUS NUŽUDĖ BE TEISMO

Praga, lapk. 19.—Praeitą savaitę prasidėjusios čekų studentų protesto demonstracijos baigėsi vakar aštriom riaušėm ir nazių paskelbimu karo padėties. Karo padėtis paskelbta Pragoj, Kladno, Beraun ir Horchovitz miestuose.

Karo stovio paskelbimą pasekė ablavos ir areštai. Su nazių šuctafeliais (Hitlerio patikimiausiais stormtruperiais) išvien veikia čekų fašistai susispietę į taip vadinamą "Čekų Vienybės Partiją." Čekiška fašistų partija vyriausia susidaro iš dvarininkų, bankierių ir industrialistų. Jų tarpe nemažai yra ir dešinių socialdemokratų. Tai šitiem gaivalam darant aršų spaudimą metai atal Benešo vyriausybė nutarė pasiduoti Chamberlaino ir Daladiero išdavystei.

"Čekų Vienybės Partija" išmetė iš savo tarpo Dr. Matušek ir Dr. Kilmą. To reikalavo Berlyno protektoras Von Neurath, kuris dekretavo karo stovį. Von Neurath esąs tikras, kad kalbami faktarai "nenuoširdus fašistai."

Karo stovį paskelbus naziai ginkluotom jėgom apstatė mokyklas ir skaitlingi stormtruperių buriai ėmė patruliuoti gatves, kuriose gyvena aukštesnių mokyklų studentų.

Masaryko kolegijoj atkartotinai jvyko studentų susirėmimas su okupantais hitlerininkais. Pirmas aštrus susirėmimas kolegijoj jvyko penktadienį ir vakar pasikartojo. Penktadienio susirėmimo proga naziai viešai nužudė 9 studentus. Vakarykščiam susirėmime nužudė dar tris.

Jieško Daugiau Aukso

Maskva. — Paskutiniu metu Sovietų geologai nusprendė, kad aukso galima rasti ir senai išnykusių arba prieš milionų metų pakeitusių savo vagas upių slėniuose. Tos išnykusios upės šiandien apmėstos žeme, apaugusios miškais, tačiau jas galima surasti. Geologų nuomone, tokios seniausios aukso gyslos tęsiasi rytine Uralo kalnų atšlaite. Į ten pasiųsta keletas geologų ekspedicijų.

Jieškoma aukso ir šiauriniame Urale, ikišiol mažai ištirtame. Pečioros ir Sosvos aukštupiuose jau surasta aukso, todėl galima tikėti, kad jo bus ir šiauriniame Urale.

Kazachstane aukso kasimas pradėtas gana plačiu maštabu, bet ir čia esama dar daug neištyrinėtų vietų. Urale, Jenisejaus baseine, dirba speciali ekspedicija, jieškanti deimantų. Praėjusiais metais tose vietose jau pavyko surasti atskirų deimantų.

Bucharestas. — Buvęs Lenkijos prezidentas Moscickis išsikėlė iš Bizako į Craiovą, kur pasiliks per žiemą. Smigly Rydzas išvyko į Dragoslavelę Karpatuose. Beckas ir Romanas serga ir yra sanatorijoje arti Brasovo. Kiti buvusios lenkų vyriausybės nariai yra Herkulanune.

Anglija ir Francija Smaugia Jugoslavijos Eksportą

Belgradas, lapkr. 19.—Anglija ir Francija atsiuntė Jugoslavijai aštrius protestus, kad nesteigtų produkcijos ir eksporto komisijos.

Jugoslavijos vyriausybė nutarus įsteigti kalbamą komisiją tuo tikslu, kad uždėti valdiską kontrolę ant importo ir eksporto. Ypatingai vyriausybė nori už mineralinę žaliavą gauti apsigynimo priemonių.

Bet kaip dabar yra, tai tik Vokietija gali Jugoslavijai duoti karinių lėktuvų, tankų ir kanuolių išsivežant žaliavą. Tuo tarpu Jugoslavijos mineralines kasyklas kontroliuoja Anglijos ir Francijos kapitalai.

Ar Jugoslavija paklausys Londono ir Paryžiaus diktavimų ir smaugs savo ekonomiją, ar pelningai prekiaus su Vokietija, kol kas nežinia.

Banditai Apiplėšė Burlington Gelžkelyje Pašto Siuntinį

Monroe City, Mo.—Keli maskuoti banditai užpuolė vietos Burlington gelžkelio stotį, kai į ją atvažiavo traukinys su pašto vagonais ir išsinešė septynis paštinius maišus.

Nė gelžkelio, nė pašto viršininkai neskelbia apie nuostolius.

Komunistų Prieškariniai Lapeliai Šveicarijoj

Bazelis, Šveicarija. — Praeitą šeštadienį virš Šveicarijos skraidė lėktuvas ir paskleidė milionus prieškarinių lapelių. Lapeliuose nurodyta, kad del prasidėjusio karo lygiai kalta Francija ir Anglija, kaip ir Vokietija. Tų šalių imperialistai karo pagelba nori persidalinti pasaulį, sako lapelyj.

Lapelius išleido Šveicarijos Komunistų Partija. Jinai atsišaukė į gyventojus neremti nė vienos kariaujančios pusės ir raginio reikalauti vyriausybę netraukti šalį į karą.

Kinai Siunčia Geriausius Pulkus Atremt Įsiveržėlius

Hongkong, lapkr. 19.—Kinų karinė vadovybė vakar skubiai pasiuntė geriausius Kwangsi provincijos kariuomenės pulkus į Kwantungo provinciją, kad atremti į pietvakarius einančią įsiveržėlių armiją.

Japonai briaunasi į Kwantungą tuo tikslu, kad perkirsti Kinijos susisiekimo arteriją su francūzų Indo-Kinija. Nuo vietos, kur dabar japonai yra, iki norimos pasiekti susisiekimo arterijos yra 600 mylių.

"VILNIS"
(The Surge)
LITHUANIAN LABOR DAILY
Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year $5.50; six months $2.75. Chicago and foreign countries $7.50; six months $3.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year $2.00; ½ yr. $1.00; outside of Chicago, 1 yr. $1.50; half yr. $0.75.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago, Ill.
PHONE, VICTORY 1455

Entered as second-class matter September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879

Ir Californijoj

Tiems pleperiams, kurie pasakoja, kad "komunistų įtaka smunka", atsakymą duoda ne tik New Yorkas, bet ir Californija.

Štai žinia iš San Francisco: Archie Brown, laivakrovis, Ispanijos karo veteranas, buvo Komunistų Partijos kandidatu į "supervaizerio" ofisą. Už jį paduota 30,000 balsų. Tokiu negirdėtu balsų skaičium, paduotu už komunistų kandidatą, nustebo visi San Francisco politikai. Pirmiau San Francisco komunistai daugiausia ką yra gavę, tai 15,000 balsų!

Palyginus su bendru balsų skaičium komunistai yra gavę 11 nuošimčių. Tai jau spėka!

Californijos sostinėj Sacramento komunistai pirmu kartu statė savo kandidatą į miesto tarybą. Kandidatu buvo Stanley Johnson. Už jį paduota 8,000 balsų, kas sudaro 16 nuošimtį viso balsų skaičiaus.

Tikrai yra kuo pasidžiaugti!

Šiaip jau Californijos komunistai rėmė progresyvius kandidatus ir labai daug jiems padėjo.

San Francisco nedaug tereikėjo, kad butų buvęs išrinktas progresyvių kandidatas į miesto majorus. Senasis reakcinis majoras Rossi gavo tik 20,000 balsų daugiau. Jeigu tik 10,000 žmonių butų buvę perkalbėta ir patraukta į pirmeivišką pusę, San Francisco butų susilaukęs gero majoro.

Tas dar kartą įrodo, kaip svarbu yra išplėsti kuo plačiausia prieš-rinkiminė kampanija, kaip svarbu yra pasiekti kiekvieną pilietį ir įtikinti jį balsuoti už tikrai demokratinius kandidatus.

Karas ir Beprotystė

Šion šalin atvyko garsus ispanų psichiatras, protinių ligų specialistas, Dr. Emilio Mira. Šioj šalyj jis išbus tik trumpą laiką, o po to vyks į Buenos Aires, kur jis pakviestas profesoriauti Argentinos Universitete. Ispanijos kare jis buvo su lojalistais, kaipo vyriausias protinių ligų gydytojas.

Jis pareiškia labai įdomių minčių apie tai, kaip karas atsiliepia į žmonių nervinę sistemą ir kokios rušies karas įstumia daugiausiai žmonių į beročių eiles.

Kalbėdamas apie savo patyrimus Ispanijos kare, jis prieina išvados, kad lojalistų armija beveik nežinojo kas tai yra beprotystė. O tai todel, kad žmonės buvo kupini entuziazmo. Jie žinojo už ką kariauja. Aiškus idealus tikslingumas užgrudino jų charakterį. Pas juos nebuvo nei pesimizmo, nei susikrimtimo, nei desperacijos, žodžiu sakant nebuvo tų bacilų, kurios ardo nervinę sistemą ir veda žmones į beprotystės stovį.

Dr. Emilio Mira taip pat pastebėjęs, kad Ispanijos lojalistus buvo apėmusi kurybinė iniciatyva. Žmonės mokinosi. Menininkai dirbo paspartintu tempu. Jų temos buvo gyvos, optimistiškos. Plačiuose liaudies sluogsniuose kilo ambicingas noras kuo nors pasižymėti.

Bet ne taip buvo pirmame pasauliniame kare, ne taip yra dabartiniame kare. Kareiviai nenori karo. Didžiuma civilių žmonių nenori karo. Juos stumia į karą prievarta. Imperialistų skelbiamais obalsiais, kad buk kariaujama už demokratiją mažai kas pasitiki. Tokiame kare žmonės rupinasi, baiminasi, piktinasi, kremtasi, jų nervinė sistema ardoma ir dirginama. O tas tiesus kelias į beprotystę.

Prieš atvyksiant į Ameriką Dr. Mira išbuvo tulą laiką Anglijoj ir stebėjo, kaip dabartinis karas atsiliepia į anglų psichiką, į jų užsilaikymą. Dabartinį stovį Anglijoj jis apibudina, kaipo neurozo įsigalėjimą. Dar karas tik prasidėjo, ar galima sakyti nei neprasidėjo, o jau smarkiai padidėjo skaičius žmonių, sergančių proto ligomis.

Nereikia buti psichiatrijos specialistu, kad pilniausia sutikti su ispanų daktaro pareikštomis mintimis. Imperializmo giltinė visaip naikina žmones.

Prisiminus Pereitą Karą

Daugelis sąžiningesnių Amerikos politikų prisipažysta darę didelę klaidą, remdami pereitą pasaulinį karą. Juos sužavėjo, juos hipnotizavo tos "prakilnios" Wilsono kalbos ir tas obalsis, kad tai jau bus paskutinis karas.

New Yorko majoras LaGuardia yra vienas iš tų politikų, kuris nesenai išdryso prisipažinti daręs klaidą. LaGuardia buvo aktyvus pereitame kare, jis net savo gyvybę rizikavo ir bent nebuvo panašus į tuos sulepšėjusius senius, kurie siunčia karan žaliuojantį jaunimą, o patys pasilieka saugiam užpečkyj.

Nesenai New Yorke buvo diskusijos apie moterų rolę valdžioje. Išsikalbėta apie Janet Rankin, kuri buvo kongreso narė ano karo metu. Ji turėjo užtenkamai drąsos balsuoti prieš karą. Ir už tai tų laikų patriotieriai labai ją niekino.

LaGuardia tuomet taip pat buvo kongrese. Jis balsavo už karą. Prisiminęs tą drąsią moterį Janet Rankin, LaGuardia dabar sako: "Tuomet apie Janet Rankin laikraščiai labai daug rašė, nes ji turėjo drąsos balsuoti prieš karą. Turiu pasakyti, kad teisybė buvo jos pusėje. Aš tuomet padėjau gelbėti pasaulį del demokratijos ir matau dabar kokia iš to išėjo košė".

Akyvaizdoje tų tragiškų pasekmių, kokių davė pereitas karas, dabar žmonėms lengviau apsisaugoti nuo karinės demagogijos, nors ji ir dar taip pridengta. Dabar karo agitatoriai eina užuolankom, aplinkiniais keliais, bet jų tikslas tas pats. Cirkuliacijon paleista tas pats žodis "demokratija".

Saugokitės jų! Mokėkite juos numaskuoti!

Nesugromuliuos

Šeštadienio "Vilny" mes rašėme apie padėtį Čekijoje. Tuomet dar nebuvo žudynių. Dabar padėtis daug opesnė. Vokiečių okupantų valdžia nužudė 9 studentus ir 3 ne studentus. Bohemijos-Moravijos protektorate įvesta karo stovis. Matyt, naziai ne juokais išsigando tautiniai revoliucinio judėjimo. Tame judėjime dalyvauja ne tik studentija. Griežtai antinaziškai nusistačius darbininkų klesa ir miesčionija, taip-pat ir daugelis buvusių valdininkų. Tarpe sušaudytų ir du buvusieji policmanai.

Vokiečių policija susekė slaptą radio stotį, konspiratyvių spaustuvių. Tas parodo, kad čekai buvo įsitaisę gerų propagandos įrankių. Ir jie jų turi daug daugiau.

Nazių teroras pavergtame krašte iššauks dar didesnį pasipiktinimą. Jokiomis teroristinėmis priemonėmis Hitlerio valdžiai nepasiseks priversti čekus kapituliuoti. Tautiniai revoliucinis judėjimas dabartiniame protektorate augs į gylį ir į plotį, nors jis bus dar labiau užkonspiruotas. Tas faktas, kad Prahoj uždaryta visos aukštosios mokyklos, iššauks jaunuomenėj ne tik pasipiktinimą, bet ir pagiežą.

O prie dešimties milionų čekų reikia dar pridėti daugiau kaip penkiolika milionų lenkų. Iš užimtos Lenkijos žinių ateina labai mažai. Be abejonės, ir ten viešpatauja geležinių replių režimas. Lenkai irgi nepasiduos. Lenkai irgi mokės kovoti už savo tautines teises.

Naziškai Vokietijai nepasiseks sugromuliuoti nei čekų, nei lenkų. O tas reiškia eksplioziją iš vidaus. Jei prie to pridėt, kad ir pačių vokiečių tarpe yra daug opozicinio ir revoliucinio elemento, tai hitlerinio režimo perspektyvos išrodo labai prastos.

Francijos komunistai jau turi savo slaptą spaudą. Garsusis francuzų komunistų dienraštis "L'Humanite" tebeeina, tik, žinoma, mažam formate. Kiekvieną kopiją skaito dešimtys žmonių.

Yra ir daugiau slaptų laikraščių ir miniose jie turi labai didelio pasisekimo.

Krutamų paveikslų teatruose publika demonstratyviai švilpia, kuomet pamato Daladierą, ar kitus valdžios atstovus.

Areštai visoj šaly tebesitęsia.

APŽVALGA

VEIDMAINYBĖS TEORIJA.

V. Širvydas, tur but, žino apie Machiavelį, tą paskilbusį veidmainybės apaštalą. Jis seka jo pėdomis ir tautininkų "Dirvoje" duoda sekamą patarimą:

"Lietuviai (Lietuvoje, ne Amerikoje) privalo rodyti didžiausią draugingumą Sovietijos valstybei ir jos pastangoms patikrinti savo ir Baltijos šalių saugumą."

Išeina taip, kad Lietuvos lietuviai turi buti labai draugingi Sovietų Sąjungos atžvilgiu. Bet Amerikos lietuviams nereikia buti draugingais.

Išeina taip, kad Lietuvoj reikia šypsoties, o Amerikoj špygą rodyti.

Tai ne tik veidmainystė, bet ir politinės minties nususimas, nes jeigu draugiškumą link Sovietų diktuoja pačios Lietuvos nauda, tai kodėl Amerikos lietuviai turėtų laikyties kito nusistatymo?

Mes jau patėmijom, kad anti-sovietinės srutos, kurios seniau buvo kibirais pilamos ant skilčių tulų Lietuvos laikraščių, dabar importuojamos Amerikon. Užtenka tik pasižiurėti į tokias "Naujienas" ar "Vienybę."

Tęsdamas savo machiavelišką litaniją V. Širvydas išvadina lietuvius komunistus "negyvų kaukolių partija." Jis švokščia insinuacijomis, kuomet sako, kad lietuviai komunistai nori p a t e k t i "svetimos valstybės vergijon."

Išeina vėl taip: jei pamatysi bolševiką iš Sovietų Sąjungos, tai nusiimk kepurę ir išsišiepk džiaugsmu, o jei pamatysi lietuvį bolševiką, tai išsišiepk neapykanta.

Tai vergo, o ne laisvo žmogaus elgėsena.

AR JAU DERASI SU HITLERIU?

"Glos Ludowy," lenkų darbininkų laikraštis, cituoja New Yorko "Times'e" tilpusį pranešimą, kad buvęs Lenkijos užsienio reikalų ministeris Beck ir buvęs maršalas Smigly-Rydz užvedė derybas su Vokietijos valdžia, tarpininkaujant Goeringui, kas dėl sudarymo naujos lenkų valdžios toje teritorijoje, kurią užėmė Vokietija. Buvę lenkų valdžios šulai jau sutinką pripažinti Vokietijos protektoratą, jeigu tik jie bus įsileisti valdžion.

Tame pranešime toliaus skaitome:

"Oficialės vokiečių valdžios sferos nei patvirtina, nei užginčija tą pranešimą. Bet tokia propozicija yra patenkinanti Vokietijai, nes vokiečių valdžia jau senai ieško asmenų, kurie sutiktų sudaryti panašų valdžią, kokia yra Čekijoje."

Tik klausimas ar Beck'as nepasivėlino?

MAŽAI AUKAUJA.

"Amerika" nurodo, kad pavargusiam Vilniaus kraštui sušelpti Amerikos lietuviai labai mažai aukauja:

"Tautininkų organizuoto vieneto atsišaukimo dar negirdėti. Socialistų kontroliuojama visuomenė visai tyli. Pirmą kartą Lietuvos naudai prabilo komunistai..."

Kas link katalikų, tai anot "Amerikos," jų Federacija jau surinko porą tukstančių. Laikraščio nuomone, tai maža suma.

"Amerika" žymi, kad komunistai aukavo tik šimtą dolerių. Tai neteisybė. Komunistai neturi savo fondo tam reikalui. Chicagoj komunistai ir jų simpatikai remia Vaizbos Buto sukurtą fondą. Iš kitų vietų aukos tiesiai siunčiamos per konsulus.

Tas pasakymas, kad "komunistai tik pirmą kartą prabilo..." taip pat labai neteisingas. Ar "Amerika" nieko nėra girdėjusi apie aukas Klaipėdos pabėgėliams?

Be to, mes norėtume paklausti "brolius katalikus" ar jie nieko nėra girdėję kas išlaisvino patį Vilnių? Kunigai, Lietuvos tautininkų valdžia ar Raudonoji Armija?

LIUDNI ŠILUVOS VAIZDELIAI

Už eglynų ir pušynų,
Tarp nedidelių kalnynų,
Stovi garsi šiluva,
Žmonės kasmet lanko ją.

Vieni jieško ten sveikatos,
Kiti, kad išgert arbatos,
Pakalbėti su draugais,
Su panelėm, ubagais.

Ubagų ten suvažiuoja,
Ir visi žmonėms dejuoja,
Kad gyvent esą blogai,
Reikalingi pinigai.

Pinigai ten daug ką gali,
Tik neturtina tą šalį,
Nors kasmet ten iš visų
Litų surenka maišus.

Senos lušnos ima griūti,
Kilos baigia jau supūti,
Ar ilgai jose lindės,
Kur tie žmonės pasidės?

Žvalgosi aukšta koplyčia,
Dangun stiepiasi bažnyčia,
Ten kai kam gyvent smagu,
Tik prasčiokui daug vargų.

Liūdnai ošia ten pušynai,
Kad aplinkui ubagynai,
Slenka vis arčiau ruduo,
Visur liejasi vanduo.

Greit iškris baltasis sniegas,
O žemaičiui širdį diegia,
Kad gyvenimas sunkus,
Rūsčiai. niaukiasi dangus.

Kažkas spaudžia žmogui lūpas,
Liūdnas ir paniuręs ūpas.
Sensta, liūdi šiluva,
Svyra smūtkelio galva.

("Kuntaplis").

EXTRA

DETROIT, MICH.

Šį ketvirtadienį, lapkričio 23 d., tai yra, Thanksgiving Dienoj, įvyks labai svarbios prakalbos, kurias rengia Amerikos Lietuvių Kongreso vietinis skyrius.

Tai bus prakalbos apie Lietuvą, apie Vilnių, apie dabartinę padėtį Europoje.

Kas gyvas dalyvaukite tose prakalbose. Beje, užkviestas ir Aido choras padainuoti.

Kalbės Dr. Jonikaitis, žurnalistas J. Jurginis ir L. Pruseika, "Vilnies" redaktorius.

Prakalbos įvyks Lietuvių svetainėje, 25th ir Vernor Highway. Pradžia 7:30 vak.

Skleiskite žinią apie šį svarbų masinį susirinkimą, kad publikos butų kuo daugiausia. —Komisija.

Iš Amerikos Lietuvių Kongreso, Mass.

Apskričio Konferencijos

47 Balsais Prieš 6 Atmetė Socialistų Pasiulymą Kongreso Skyrių Likviduoti.

Lapkričio 12 d., 1939 m., Lietuvių Piliečių Kliubo svetainėje ant Broadway, S. Boston, Mass., įvyko Amerikos Lietuvių Kongreso Massachusetts Apskričio metinė konferencija, kuri buvo skaitlinga ir gyva-entuziastiška. Dalyvavo 57 delegatai nuo 50 įvairių organizacijų atstovaujant apie 15-ką tukstančių organizuotų darbininkų.

Socialistai per savo vadą Michelsoną iškėlė klausimą likviduoti ALK. Po plataus išdiskusavimo, balsavimo pasekmės: Už ALK Apskričio darbo tęsimą ant toliaus 47 balsai, už likvidavimą 6 balsai. Nei vienas delegatas iš masinių organizacijų bei kliubų nebalsavo už socialistų pasiulymą.

Socialistai gavę balsavimo pasekmes, kurių jie nesitikėjo, pasisakė, kad iš ALK veikimo pasitraukia. Bet iš konferencijos neišmaršavo: dalyvavo iki užsidarė konferencija.

Priimta rezoliucijos šiais klausimais: užgirta padaryta Lietuvos sutartis su Sovietų Sąjunga; paliuosuoti politinius kalinius; rezoliucija reikalaujant paskelbti prezidento ir Lietuvos seimo rinkimus; rezoliucija prieš karą, pasmerkianti kaipo imperialistinį-grobikišką karą; rezoliucija amerikiniais klausimais ir rezoliucija už bendrą veikimą, pasmerkianti ALK likvidatorius. Taipgi nutarė atsišaukti į kitus Amerikos Lietuvių Kongreso apskričius del susaukimo kongreso ir atpildymo bei perrinkimo Amerikos Lietuvių Kongreso Centralinio Komiteto.

Konferencija nutarė paaukauti iš apskričio iždo virš šimtų dolerių vilniečių šelpimui.

Tuojau bus rengiamas prakalbų maršrutas vilniečių šelpimo reikalu.

Apart daugelio kitų delegatų gražią kalbą pasakė profesorius Kubilius. Jis kalbėjo už bendrą veikimą ir prieš likvidatorius.

Konferencijai pirmininkavo J. Skliutas, worcesteriečis; vicepirmininkas St. Michelsonas; sekretoriavo S. Zavis; rezoliucijų komisija buvo: J. Grybas, J. Petruškevičius ir J. Karsonas.

Konferencijai užsidarant St. Michelsonas, "Keleivio" redaktorius, pasakę kalbą, linkėdamas ALK pasekmingo veikimo ir kad socialistai veikimui nekliudys, bet dar ir padėsią, nors oficialiai ir nedalyvaus, nes esąs tas daroma, kad LSS neįvyktų skilimo.

Konferencija tikrai buvo masinė ir gražioj nuotaikoj praėjo, pasibrėždama puikią programą ateities veikimui.

"Vilnies" Rep.

Ką Sako Patys Vilniaus Lietuviai

Vilnius (Elta).—Vilniaus lietuviai paskelbė Vilniaus krašto gyventojams atsišaukimą, kur be kitko sakoma:

"Paskutinėmis savaitėmis mes esame pergyvenę retai istorijoje pasitaikančias skaudžias permainas, kada vilties, nusivylimas, didingumas ir pažeminimas taip greit keisdavosi, kad žmonės jau buvo nustoję tikėtis geresnio rytojaus. Pagaliau atėjo senai laukta istorinės teisybės valanda. Jos laukimas sujungė visus musų krašto ir miesto gyventojus be likybos ir tautybės skirtumo.

Nuo šios dienos pradėkime naują gyvenimą. Lietuva bus musų gerovės šaltinis ir musų geopolitinėse sąlygose vienintėlis tikras taikos ir tvarkos pamatas.

Musų numylėtas Vilnius tampa amžiniems laikams faktinąja Sostine ir tuo pačiu atgauna savo įtaką visam kraštui ir kaimynams. Nuo šio laiko mes busime savo krašto šeimininkai.

Gyvendami džiaugsmingą valandą, mes, Vilniaus lietuviai, tiesiame brolišką ranką visiems musų krašto gyventojams. Mes užmirštame vakarykčias nuoskaudas ir skriaudas ir, žengdami per naujojo gyvenimo slenkstį, nuoširdžiai kviečiame į talką ir bendrąjį darbą visus žmones be tikybinio, tautinio ir socialinio skirtumo."

LAISVĖS VARPAS BUS PERKELTAS Į VILNIŲ.

Kaunas.—Amerikiečių aukotas Lietuvai Laisvės Varpas bus perkeltas į Vilnių, kaip spėjama, prieš ateinančio Vasario 16 d.

Visgi "navatnas karas". Štai vokiečių nelaisvėn paimti francuzai kareiviai. Netik nei kiek neišsigando, bet atrodo labai patenkinti. Tuo tarpu "vakarų fronte" vis dar "nieko naujo". Dar daugiau, laikraščiai pranešą, jog tarpe vokiečių ir francuzų mušio linijos ukininkai aria laukus ir prisirengia ateinančio pavasario sėjai.

Ką Sako Lietuvos Vyriausybė Apie Sutartį su SSSR ir Vilniaus Grąžinimą

Užsienio Reikalų Ministerio Juozo Urbšio Kalba Pasakyta Seime

Ratifikuojant Vilniaus ir Vilniaus srities grąžinimo ir Lietuvos-Sovietų Sąjungos savitarpinės pagelbos sutartį, Lietuvos užsienių reikalų ministeris J. Urbšys Seime pasakė šią kalbą:

"Gerbiamieji Seimo nariai,

JUOZAS URBŠYS

Spalių 10 d. Maskvoje tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos buvo pasirašyta sutartis, kuria Vilnius ir Vilniaus sritis grąžinama Lietuvos respublikai ir kurioje draugе yra įrašyti nuostatai apie abiejų valstybių savitarpinę pagelbą. Šią sutartį šiandien turiu garbę pateikti Seimui ir Vyriausybės vardu prašau pritarti jos ratifikacijai.

Turėdamas galvoje, kad devintas sutarties straipsnis ratifikacijos dokumentų pasikeitimą numato atlikti per šešias dienas po sutarties pasirašymo, vadinas, tas pasikeitimas turės įvykti ne vėliau, kaip šio spalių 16 d., prašau Seimą teikti sutartį apsvarstyti ir duoti jai pritarimą **skubos keliu.**

Pagal čia pateikiamąją ratifikuoti sutartį Lietuvos siena su Sovietų Sąjunga eis dabar maždaug taip: pradedant nuo Latvijos sienos, pagal Drukšių ežero rytų krantą ligi Drukšių, paliekant juos Sovietų Sąjungos pusėje, pro Rimšę, paliekant ją Lietuvos pusėje, pro Daugeliškių stotį, paliekant ją Sovietų Sąjungos pusėje, kertant geležinkelį į vakarus nuo Švenčionių, paliekant juos Sovietų Sąjungos pusėje, toliau ligi Buividžių, paliekant juos Lietuvos pusėje, iš ten pro Šumską, paliekant jį Lietuvos pusėje, pro Tabariškius, pro Jankunus, paliekant juos Lietuvos pusėje, toliau kertant Vilniaus-Lydos geležinkelį vakarų kryptimi, ligi Eišiškės, paliekant ją Lietuvos pusėje, iš ten per Dainavą, kuri lieka musų pusėje. Ulos upe ligi buvusios administracijos linijos. Smulkesnis šios sienos aprašymas dar nebaigtas, ir apie tai dar bus pasirašytas su Sovietų Sąjunga atskiras dokumentas.

Šia proga tebunie man leista ilgiau sustoti ties Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykių raida.

Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykių pagrindu yra 1920 m., liepos 12 d. Maskvoje pasirašyta taikos sutartis ir 1926 m., rugsėjo 28 d. nepuolimo sutartis. Šios sutartys, kaip Tamstos matysite ir iš ratifikuoti pateikiamosios sutarties teksto, palieka ir ateičiai Lietuvos ir SSSR savitarpinių santykių ir prievolių pagrindu.

1920 m., liepos 12 d. taikos sutarties pirmame straipsnyje, visų pirma, randame Sovietų Sąjungos pripažinimą teisės tautoms laisvai apsispręsti, o taip pat pripažinimą Lietuvos valstybės savarankiškumo, jos nepriklausomybės su visomis iš to pripažinimo einančiomis išvadomis. Ten pat Sovietų Sąjunga savo **laisva valia visiems amžiams** yra atsisakiusi nuo Rusijos suvereninių teisių, kurių šis kraštas yra praeityje turėjęs lietuvių tautos ir teritorijos atžvilgiu. **Šitie pagrindiniai taikos sutarties nuostatai palieka veikti ir ateičiai.** Tik šios sutarties antras straipsnis, nustatantis Lietuvos ir Sovietų Sąjungos sieną, pakeičiamas ratifikuoti pateikiamaja sutartimi aukščiau minėtąja prasme.

Dvidešimts metų ligšiolinio Lietuvos santykiavimo su Sovietų Sąjunga tikrai čėjo tokia linkme ir tokia dvasia, kaip tai buvo taikos sutartyje numatyta. Per visą tą laikotarpį tarp abiejų kraštų nejvyko jokio susidurimo, jokio konflikto, nors šiaipjau per šį laikotarpį tarptautiniame gyvenime dažnai tekdavo pastebėti vienų valstybių kišimasi į kitų valstybių vidaus reikalus, panaudojant pretekstu ar tai tautinių mažumų reikalus ar net ir ideologinius skirtumus. Lietuvos santykiuose su Sovietų Sąjunga nieko panašaus nėra įvykę. Sovietų Sąjunga visada realiai respektavo Lietuvos vidaus reikalus, ir del vienokios ar kitokios musų vidaus politikos praeityje niekados nėra buvę bet kurių nesusipratimų tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos. Buvo taip pat iš Sovietų Sąjungos pusės laikomasi ir kito taikos sutartyje įrašyto prado, butent apie tautų laisvę pačioms apsispręsti. Lietuvių tautai apsisprendus atstatyti savo laisvą, nepriklausomą valstybinį gyvenimą su sostine Vilniumi, šitas apsisprendimas nuo pat pradžios ligi šiol iš Sovietų Sąjungos pusės visada buvo tikrai respektuojamas. Lygiu budu iš Sovietų Sąjungos pusės santykiuose su Lietuva visados buvo laikomasi ir tų principų, kurie yra fiksuoti Lietuvos ir Sovietų Sąjungos 1926 m., rugsėjo 28 d., nepuolimo sutartyje. Per visą laikotarpį, apie kurį dabar kalbame, iš Sovietų Sąjungos pusės Lietuvos atžvilgiu nėra įvykę jokio agresijos akto. Suglaudžiant, tuo budu, tenka pasakyti, kad Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykiai per visą kalbamąjį laikotarpį išliko draugiški, be jokio šešėlio, dėka tų principų, kurie taikos ir nepuolimo sutartyse buvo padėti santykių pagrindan ir kurių iš abiejų pusių buvo tvirtai laikomasi.

Pasirašius šio mėnesio 10 d. Maskvoje čia ratifikuoti pateikiamąją sutartį, Lietuvos santykiai su Sovietų Sąjunga įeina į naują fazę, nes šia sutartimi grąžinamas Lietuvai Vilnius ir jo sritis, o taip pat numatoma abiejų kraštų savitarpinė pagelba. Toji pagelba, kaip sutarties antrame straipsnyje nusakyta, bus visokia, įskaitant čia ir karinę, tokiu atveju, jei Lietuva butų kurios trečios valstybės užpulta arba jeigu jai grasytų užpuolimas, arba jei Sovietų Sąjunga butų užpulta ar jai grėstų užpuolimas per **Lietuvos teritoriją** iš kurios trečios Europos valstybės pusės. Tuo budu, eventualiniuose Sovietų Sąjungos kariniuose konfliktuose su kitomis valstybėmis Lietuva į tuos konfliktus butų automatiškai traukiama tik tokiu atveju, jei butų arba pati Lietuva kieno nors užpulta, arba jei Sovietų Sąjunga butų puolama per Lietuvos teritoriją. Visais kitais atvejais Lietuva, palaikydama, žinoma, glaudų kontaktą su Sovietų Sąjunga, galės palikti neutrali.

Ypatingos svarbos yra ketvirtas straipsnis, kur sakoma, kad Lietuvos Respublika ir Sovietų Sąjunga pasižada draugе ginti Lietuvos sienas. Tam reikalui Sovietų Sąjungai suteikiama teisė savo lėšomis bendru susitarimu nustatytose Lietuvos Respublikos vietovėse lakyti grieztai aprėztą sausumos ir orinių ginkluotų pajėgų kiekį. Suprantamas dalykas, kad svetimos kariuomenės esimas kitos valstybės teritorijoje sukelia daug įvairių praktinių ir principinių klausimų bei sunkumų. Todėl Lietuvos delegacija laikėsi išsyk tos minties, kad savitarpinės pagelbos sutartis tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos galėtų atsiekti pilno veiklumo ir be Sovietų Sąjungos kariuomenės esimo Lietuvos teritorijoje. Iš Sovietų Sąjungos pusės tačiau buvo laikytasi tos nuomonės, kad šiais neramiais laikais, kada Europoje eina karas tarp didžiųjų jos valstybių, kada nežinia, koks bus rytojus, nei kada, kur, kieno ir kokios jėgos gali užpulti ar Sovietų Sąjungą per Lietuvą ar pačią Lietuvą, Sovietų Sąjungai reikia turėti aiškių karinių pasiruošimų ir paruoštų kariuomenės dalių tam tikruose karinių požiūriu svarbiuose punktuose. Šitą Sovietų Sąjungos vyriausybės argumentaciją Lietuvos Vyriausybei teko pripažinti ir sutikti su tuo, kad Lietuvos teritorijos tam tikruose dar sutarsimuose punktuose butų patalpintas grieztai aprėztas Sovietų sausumos ir orinių ginkluotų pajėgų kiekis.

Užsieniuose, o taip pat, gal but, pas kai kuriuos žmones ir pačioje Lietuvoje, bus kilę minčių, kad Sovietų Sąjungos kariuomenės buvimas Lietuvos teritorijoje galįs turėti įtakos Lietuvos vidaus susitvarkymui ir net jos savarankiškam valstybingumui. Šitie klausimai buvo labai plačiai aptarti su Sovietų Sąjungos valstybės vyrais, iš kurių pusės buvo kategoriškai ir aiškiai užakcentuota, kad Sovietų Sąjunga nieku budu ir jokiomis formomis nežada kištis į Lietuvos vidaus reikalus nė į Lietuvos valstybinę, ekonominę ir socialinę santvarką ar jos karines priemones. Šitie Sovietų Sąjungos užtikrinimai yra įrašyti ir į sutartį.

Pažymėtina, kad šitais Lietuvos vidaus politika liečiančiais klausimais buvo pagrindinai išsikalbėta su pačiu Sovietų Sąjungos tautų vadu Stalinu, kuris parodė daug supratimo ir simpatijos Lietuvių tautos reikalams ir užtikrino, kad iš Sovietų Sąjungos pusės jokiu atveju nebus jokio kišimosi į Lietuvos vidaus reikalus. Tuo budu, jaučiuosi galįs Tamstas užtikrinti, kad Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykių busimoje raidoje bus toks pats draugiškumas, toks pat sklandumas, kaip kad buvo praeityje. Šitų santykių sklandumas praeityje, kaip minėjau, priklausė svarbiausia nuo to, kad Sovietų Sąjunga santykiuoja su Lietuva nuoširdžiai vykdė laisvo Lietuvos apsisprendimo ir nesikišimo į Lietuvos vidaus reikalus pradus. Sprendžiant iš to, kas yra expressis verbis parašyta šiandien garbingajam Seimui pateikiamoje sutartyje, o taip pat ir iš to, kas dar žodžiu buvo Lietuvos delegacijai patvirtinta iš pačių aukštųjų Sovietų Sąjungos Vyriausybės asmenų, yra tikra, neabejotina, kad tie patys principai santykiuose su Lietuva iš Sovietų Sąjungos pusės bus taikomi ir ateityje. Vyriausybė yra įsitikinusi, kad sudarytoji su Sovietų Sąjunga sutartis, be to, kad ji leidžia, pagaliau įvykti nuolatinei lietuvių tautos svajonei del savo senosios sostinės atgavimo, bus Lietuvai naudinga taip pat ir savo nuostatais del savitarpinės pagelbos. Neramiais tarptautinio gyvenimo laikais, kada maža tesiskaitoma su tarptautinio santykiavimo moraline puse, su teise ir teisingumu, galingos Sovietų Sąjungos pagelba, prižadėta pagal sutartį, padės Lietuvai išeiti iš šių sunkių tarptautinio gyvenimo laikų sveikai, nepaliestai ir sukonsoliduotai su istorine sostine Vilniumi.

To įsitikinimo vedama, Lietuvos Vyriausybė prašo garbingąjį Seimą pritarti, kad pateiktoji sutartis butų ratifikuota."

Sutartis seimo ratifikuota.

14 PROFESORIŲ ĮSVYKO Į VILNIŲ.

Kaunas.—Vilniaus universiteto esamai padėčiai ištirti vyksta 14 Vytauto D. Universiteto Kaune atstovų-profesoriai Mykolas ir Vaclovas Biržiškos, Končius, Malakauskas, Ivinskis, Augustaitis, Romeris, Rimka, Ivanauskas, Lašas, Mažylis, Mošinskas ir Šimoliunas.

STATYS PAMINKLĄ DARIUI IR GIRĖNUI LITUANICA AIKŠTĖJE, BROOKLYNE.

Amerikos Lietuvių Piliečių Kliubo Sušauktos Konferencijos, Įvykusios Spalio 29 Dieną, Protokolas.

Konferencija prasidėjo lygiai 11 valandą ryte.

Konferenciją atidarė ir ją vedė Amerikos Lietuvių Piliečių Kliubo paminklo statymo komiteto pirmininkas Jonas Šaltis.

Visų pirma, pirm. J. Šaltis paprašė visų dalyvaujančių konferencijoje, kad priduotų mandatus arba įgaliavimus nuo savo organizacijų. Mandatų pridavimas ir jų surašymas užsitęsė apie 20 minučių. Mandatus pertikrino ir juos tvarkė pirmininko paskirti nariai: J. Glaveckas, A. Augunas ir F. Mišiauskas. Per mandatų pertikrinimo laiką pirmininkas paprašė keletą asmenų iš didesnių organizacijų, kad išsireikštų savo mintis kas link statymo Dariui ir Girėnui paminklo.

Visi kalbėjusieji išsireiškė, kad yra butinas dalykas statyti paminklą. Po to paaiškėjo, kad jau mandatai sutvarkyti ir pirmininkas pranešė, kad šioj konferencijoj dalyvauja 38 organizacijų bei kliubų atstovai, kurie sudarė 79 asmenis. Tapo perskaityta organizacijų bei kliubų vardai ir delegatų vardai, kurie dalyvauja konferencijoje.

Po perskaitymo organizacijų ir delegatų vardų, pirmininkas J. Šaltis iškėlė klausimą ir paklausė visų dalyvaujančių delegatų ar visi sutinka, kad butų statomas paminklas Dariui ir Girėnui. Visi vienbalsiai pritarė, kad yra butinas reikalas statyti paminklą. Po visų sutikimo statyti paminklą pirmininkas iškėlė klausimą, kad nutarti paminklo statymo vietą. Prie to paaiškino, kad Amerikos Lietuvių Piliečių kliubas yra gavęs per savo sunkų darbą (dėka adv. S. Briedžio) priešakyje savo namo aikštę, kurią miestas pavadino "Lituanica Square." Taipgi pasakė, kad kliubas turi gavęs leidimą dėl statymo paminklo Lituanica Square.

Diskusijos užsitęsė apie 35 minutes. Po diskusijų priduota sekanti įnešimai:

1) Originalis įnešimas, statyti paminklą Lituanica Square, Brooklyne.

2) Pataisymas, ieškoti kur nors kitur tinkamesnės vietos.

3) Pataisymas prie pataisymo, palikti tą klausimą atdaru iki kitai konferencijai.

Šie visi įnešimai išspręsti balsavimo keliu. Balsavimas įvyko sekamai:

Pirmas įnešimas 46 balsai.
Antras—8 balsai.
Trečias—6 balsai.

Pagal balsavimo taisyklių nutarta statyti paminklą Dariui ir Girėnui Brooklyne, LITUANICA SQUARE.

Po nubalsavimo adv. S. Briedis parodė paminklo planą. Paminklas visiems patiko, bet nenutarta, kad šį parodytą paminklą statyti palikta valdybai tą darbą tvarkyti ir gauti daugiau paminklo planų iki sekančiai konferencijai.

Užbaigus svarbius klausimus kas link paminklo statymo, įvyko rinkimas valdybos, kuri turės visą paminklo statymo darbą tvarkyti. Valdyba balsavimo keliu išrinkta sekamai:

Pirm.—Jonas Šaltis.
Vice-pirm.—Walter Šabunas.
Sekr.—Antanas Gudonis.
Iždin.—Jonas Spurga.
Iždo glob.—Jurgis Karpus ir Juozas Kairys.
Fin. sekr.—adv. S. Briedis.

Po valdybos rinkimų perskaityta visų dalyvavusių organizacijų bei kliubų vardai ir delegatų vardai, taipgi palikta po vieną delegatą iš kiekvienos organizacijos, kuris privalo susisiekti su valdyba ir kartu padėti valdybai darbuotis. Po to, konferencijos uždarymas. Konferenciją uždarė pirm. Jonas Šaltis.

Protokolą rašė sekr. Antanas Gudonis. Konferencija užsidarė 3:30 po pietų.

Pirmininkas J. Šaltis,
Sekr. Antanas Gudonis.

ŽODIS ORGANIZACIJOMS IR PAVIENIAMS.

Organizacijos ir pavieniai asmenis, norėdami kuo nors prisidėti prie šio kilnaus darbo, arba plačiau ką nors apie šį pradėtą darbą gauti žinių, rašykite laiškus sekančai: Darius-Girėno Paminklo Statymo Komitetas, 280 Union ave., sekr. A. Gudonis, Brooklyn, N. Y.

Norinčius su aukomis prisidėti prašome siųsti čekius arba money orderius iždininko John Spurga vardu sekamai: John Spurga, Port Jefferson Station, Long Island, N. Y.

Visos gautos aukos bus skelbiamos spaudoje. Tikimės, kad geraširdžiai lietuviai tą darbą atjaus ir parems, nes tai yra visų lietuvių pareiga pagerbti savo tautos didvyrius Darių ir Girėną.

Antanas Gudonis,
Sekretorius.

DAR IR ZLOTŲ YRA VILNIUJE

Vilnius.—Kainų tvarkytojo įsakymu, Vilniuje nuo spalių 2 d. atidaromos visos krautuvės. Prekės parduodamos už litus arba zlotus nustatytu kursu.

GREEN BAR TAVERN
Vieta, Kur Visus Maloniai Priima.
820 Tenth Street
WAUKEGAN, ILL.

WAUKEGANO BIZNIERIAI

A. BITVINSKO BUČERNĖ IR GROSERNĖ

711—8th Street
Maistas šviežias ir pirmaeilis. Sąžiningas ir draugiškas patarnavimas.

Glen Flora Tavern
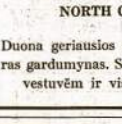
922 Glen Flora Avenue
Telefonas Ontario 3085.
Čia gausi geriausių ir skaniausių gėrimų.
Sav. STANLEY ir MORTA PAURAZ.

P. Dauderio Duonkepykla ir Krautuvė
719—10th Street
NORTH CHICAGO

Duona geriausios rušies, kėksai tikras gardumynas. Specialiai gaminam vestuvėm ir visokiom parėm.

JOHN MALELA

CHEVROLET ir BUICK AUTOMOBILIŲ AGENTAS
919 Eight Street
Tel. Ontario 8362.
WAUKEGAN, ILL.

A. J. SUTKUS
REAL ESTATE, PASKOLOS
Apdrauda, Notary Public
1007—8th Street
Phone Ontario 5766

F. ŠEŠTOKO LIETUVIŠKA VAISTINĖ
831—8th Street

Taipgi turime visokių gėrimų ir smagi užeiga. Kaip busi Waukegane, užeik. Draugiškas patarnavimas.

Vilnies Jubiliejinis Koncertas
BALANDŽIO 14 D., 1940
Ashland Auditorium
VILNIAI SUKANKA 20 METŲ Balandžio 8 d., 1940 m. Prašome visas Chicagos ir artimų kolonijų organizacijas, draugijas bei kliubus nerengti jokių parengimų balandžio 14 d., bet buti "Vilines" jubiliejiniam parengime.

VIENA LENKŲ KAREIVIO DIENA

Nuo Rekacijos: Čia talpinamo straipsnio autorius yra plačiai žinomas lenkų rašytojas Z. Unilovskis. Jo straipsnis buvo tilpęs lenkų laikrašty "Wiadomosci Literackie". Nesenai tas straipsnis buvo perspausdintas Maskvos "Pravdoje", iš kur jį pasiėmė "Lietuvos Žinios". Tas straipsnis parodo, kodel lenkų armija nemokėjo ir nenorėjo kariauti.

Aš jau trečia diena kareivinėse. Nespėjau užsidėti kareivišką švarką, arba tikriau—bliūzę, kai šigirdau žingsnių bildėsį — tai kapralas Šmarko atsistoja "ramiai" ir sako:

Suveržkite diržą. Ką? Kur diržas? Paslėpėte jį kur nors ir eikite prie arklio be diržo, girdite?! Gudri jūsų fizionomija. Bet palaukite! Aš jus...

Suradau diržą ir galvoju, kur jį paslėpti. Smarkiai čia vagia diržus. Užsidėsiu jį po švarku arba po bliūze... Na, gerai! Prieš išsiruošdamas eiti pas arklius, išsivalysiu prie šulinio dantis, nes jau daug dienų jų netuvėjau progos išvalyti. Pasiimu iš savo kareiviškos dėžutės dantų šepetėlį, miltelius ir išeinu iš tuščio barako. Saulė jau patekėjo. Kieme tuščia, oras sausas ir vėsus, vėjuota. Apeinu baraką: šulinys kitoje pusėje. Staiga savo užnugary girdžiu žviegiantį balsą:

—Ei, ei, stok!

Bėgu, tačiau išgirstu ir antrąkart tą patį balsą, tiktai su keiksmais apie motiną... Atsigręžiu ir iš tolo pamatau siaurą kapitono Gulkos figūrą, kuri vakar man atvaizdavo kaip pabaisą. Jis stovi nejudėdamas, pamušus į nugraužtą kaulą, įbestą žemėn, visas nuskaidintas saulės purpuro.

—Ei, tu, kačiuk, apie tave kalbama, o tu apie saulę. Argi nematai, kad aplink nė vienos gyvos būtybės. Na, greičiau prie manęs!

Jis stovi atmetęs rankas už nugaros, apsirengęs plosčiumi ir apsiavęs gražius batus, su minkštai aulais.

—Klausykite, aš mačiau, kaip jūs čėjote. Kareivis taip nevaikščioja, taip vaikščioja tik paskutinės rūšies prostitutė lietingą, nevykusį vakarą.

Kapitonas Gulka kalbėjo tyliai ir ramiai.

—Ką jūs ten turite rankose? Parodykite!

—Dovanokite, kairėje rankoje milteliai, o dešinėje—dantų šepetėlis. Aš jau keletą dienų nevaliau dantų.. nepripratęs prie to. Ėjau prie šulinio išsivalyti...

—Tai neįmanoma! Valkiojatės aikštėje, šuntate saulėje ir norite užsiimti higiena. Klausykite, iš kur jūs kilęs.

—Gimiau ir nuolatos gyvenau Varšuvoje.

—Reiškia neškepęs miesčionis ir inteligentas? O aš iš Poznanės ir dėl to geras kareivis; jums gi, išlepintas sostinės gyventojau niekuomet tokiu nepasidaryti. Ar žinote jūs, kad karo metu aš šimtą kartų daugiau išstoviu, negu dabar? Galite eiti. Drožkite pas kapralą Šončeką ir pasakykite jam, kad aš jum įsakiau šituo dantų šepetėliu išvalyti arklidę. Na, vikriau.

Aš atsigręžiau ir greitai patraukiau šulinio kryptimi... Pasukau siurblio rankeną, pripildžiau burną vandens ir kažkaip žvilgtelėjau kapitono Gulkos pusėn. Jis stovėjo išsižergęs ir pasilenkęs suposi visu kūnu į abu šonus. Staiga jis smarkiai papurtė galvą, lyg būtų ūmai apakęs. Paskum šūktelėjo mano pusėn:

—Eik šalin, o kitaip—užmušiu.

Aš išspioviau vandenį, užkišau šepetėlį už bato aulo ir pasileidau į arklidę.

Truputį užtrukau, įstrigęs tarp dviejų arklių užpakalių. Tuo metu mane pamatė kapralas Šončekas. Jis pribėgo prie manęs:

—Kur jūs buvote dingę, po velnių! Imkite šluotą ir einame. Nubėkite į gretimą arklidę ir paskolinkite mėšlo viedrą. Bėgte!

—Bet, ponas kaprale, kapitonas Gulka man įsakė išvalyti arklidę dantų šepetėliu. Aš turiu tą šepetėlį.

—Drožkite atnešti viedro, arba aš jus vietoje užplumpysiu, gyvuly!

Iš tamsios, tvankios arklidės išėjau į šaltą orą. Visa, ką aš dariau, mane stebino savo beprasmingumu.

Kai pradėjau dirbti kastuvu kiekvieną valandėlę laukiau keiksmo žodžių.... Aikštėje buvo tuščia, tik retkarčiais pabėgdavo mažas, susirietęs kareivėlis. Įnikęs į darbą aš liūdnai galvojau apie savo padėtį. Nuo to laiko kai aš pakliuvau į pulką, nesiliauja man kalbėję, kad aš gyvulys, idijotas, chamas... arba kaltina lengvu elgesiu mano motiną.

...Kapralas Borekas aiškiai mėgo skandalus, kurie jo tiesioginai nelietė. Jau pakely į virtuvę jis kelis kartus riktelėjo, kad mes einame, lyg avių banda. Prieš virtuvę įsakė visiems išsirikiuoti, o pats drauge su kaptenarmu Savickiu įėjo į patalpas. Naujokai ėmė vienas kitą stumdyti, kažkas tvokstelėjo kažkam katilėliu galvon, visi buvo sujaudinti.

Aš stebėjau naujokus iš kitų batarėjų: jie pietavo kieme, stati arba susėdę ant rąstų kruvų.

Mes išlėto prisiartinome prie virtuvės. Staiga iš jos milžino žingsniais išbėgo kapralas Borekas, be kepurės, išsigandęs. Jo įkandin švilptelėjo katilėlis, ir kapralo nugara apsiliejo bulvių sriuba. Kapralas Borekas iš to smarkio išsitiesė žemėje; iš virtuvės iššoko kaptenarmas Savickis, apsižergė Boreką ir ėmė tvoti jo galvą šaukštu.

...Armijos virėjai—linksmi vyrukai, su dideliu jumoro jausmu. Matyt, jie visuomet skuba, nes taip pila karštų sriubą, kad butinai jums apipilty nagus. Kosėję taip drebia, kad butinai apdrabsto kareivių veidus. Aš su baime prisiartinau prie virėjo, prisimerkiau ir ištiesiau rankas. Šiustelėjo sriuba, bac—košė. Baigta, galiu eiti į kokį nors kampą ir praryti viską, lyg šuo...

—Na, dabar tikriausiai eisim prie patrankų. Pagaliau—tikras kareiviškas darbas.

Kapralas Šramko, išgirdęs paskutinius mano žodžius, tarė:

—Kokios ten patrankos, aš jums turiu paskyręs geresnį darbelį. Kur Borekas? Ach, tas...

Kapralas Šramko pasakė tokį riebų žodelį, jog man nepatogu pasidarė. Paskum jis kreipėsi į mane:

—Suraskite kapralą Boreką ir priminkite jam apie save. Guviau, na!

Ištolo pamačiau kapralą Boreką. Jis vienšas stovėjo aikštėje.

Aš pamojau ranka ir jis atbėgo. Perdaviau jam įsakymą.

—Turite kastuvą arba šluotą?

—Ne.

—Na, tai pasistengkite susirasti. Drožkite į arklidę.

Arklidėje pastačiau kastuvą ir šluotą į kampą ir ėmiau valyti sniegą. Koks velnias! Pusantrų metų mažiausia man čia teks smilkti dirbant nemėgiamą ir biaurų darbą! Kiekvienas stengiasi čia apsimesti idijotu, vietoj to, kad bent kiek pasimokytų, apsiprastų.

Visas snieguotas atbėgau į baraką. Naujokai susimetė į burelius, tarp lovų, rėpliodami vienas per kitą, lyg prusokai. Prie lubų buvo pakabinta keleta vos smilkstančių lempų ir toje prietemoje atrodė, kad žmonės čia skirti liudnam likimui...

Nekas per "tvirtovė" ant Olandijos-Vokietijos rubežiaus. Čia parodoma rubežius tarpe tų dviejų valstybių, kuris atžymėtas tik geležiniais vartais. Olandijos pusėj stovi miestelis Kerkrada, o Vokietijos pusėj—Strazs. Kolei kas, dar matome abiejų valstybių parubežio sargybinius draugiškai besikalbant. Bet ar ilgai taip bus?

BUVUSIOJI ŽEMAIČIŲ SOSTINĖ

Raseiniai Seniau ir Dabar.

Raseiniai yra viena senausiųjų lietuvių gyvenamų vietų. Apie šios vietovės pavadinimą, Raseinių vardą, yra šitaip pasakojama. Esą, prieš keletą šimtų metų dabartinių Raseinių vietoje buvusi pagoniška šventovė. Po didžiuliu ąžuolu kurenta amžinoji ugnis, kuri tik iškilmių ir švenčių metu pilna liepsna degusi, o šiaip vos rusenusi. Todel šią vietą pramintė Rusenės vardu, kuris ilgainiui išvirto Raseine ir, pagaliau, Raseiniais. Yra ir kitoks, daug patikimesnis miesto vardo kilmės aiškinimas. Per miesto vidurį teka upelinkštis Raseika. Tad nuo upelio vardo kilęs Raseinių vardas. O upelio vardas kildinamas nuo žodžio rasoti, nes upelis prasideda netoliese miesto, iš šaltinių, kurie iš po žemių tarsi rasoja.

XIII ir XIV-jojo amžiaus istoriniai šaltiniai Raseinius vadina Rossigen, Ruschigen ir, dažniausia, Raseyne.

Rašytų žinių apie Raseinius randame tik iš XIII-jo amžiaus vidurio. 1253 m. Lietuvos karalius Mindaugas, atsidėkodamas Livonijos ordinui už pagelbą karuose ir tarpininkavimą pas popiežių karališkojo vainiko gavimo reikalu, užleido kalavijuočiams didelę žemaičių krašto dalį, kurion jėjo ir pusė Raseinių sritics. Netrukus prasidėjo tarp lietuvių ir kryžiuočių bei kalavijuočių ilgų karų laikotarpis. Šio meto įvairus istoriniai dokumentai, kronikos dažnai mini Raseinius. XIV-jo amžiaus pabaigoje Raseiniai jau buvo svarbiu žemaičių krašto centru.

Oficialus suteikimas Raseiniams pirmų miesto teisių pagal Magdeburgo įstatymus, manoma, galėjo įvykti Aleksandro viešpatavimo laikais, butent, 1492-1506 m. Vėliau naują teisių ir privilegijų Raseiniams dar suteikė Zigmantas Augustas, Steponas Batoras, Zigmantas III bei kiti didieji Lietuvos kunigaikščiai.

Sujungtos Lietuvos-Lenkijos respublikos laikais Raseiniai buvo pačiu svarbiausiu žemaičių miestu, sostine. 1585 m. Raseiniai paskirti vietos seimelių suvažiavimo vieta, o taip pat bustine svarbiausių didelio žemaičių krašto teismo įstaigų. Taip pat Raseiniuose buvo sukoncentruotas visos srities archyvas Bajorų suvažiavimai įvykdavo karališkuose rumuose arba plačioj lygumoj, esančioj žiemos vakarų pusėje nuo miesto. Ši lyguma dar iki šiol vadinama Stonais, nuo slaviško žodžio "stan", kuris reiškia stovyklą, rinkimosi vietą. Toje pačioje lygumoje kasmet, per šv. Mykolą, buvo atliekami žemaičių seniūnijos kariuomenės pratimai, mankštos ir kariški žaidimai. Anuo metu Raseiniai taip pat jau buvo visuotinio žemaičių seniūno buveinė. Visuotinis seniūnas buvo aukščiausios administracinės srities valdininkas. Jo paskyrimas buvo lydimas didelių iškilmių ir apeigų. Kaip pavyzdys, paminėtina naujai paskirto visuotiniu žemaičių seniūnu Jono Katkevičiaus atvykimas į Raseinius (1766, V, 15). Jam įvažiuojant miestan, šaudė iš patrankų, giedojo "Te Deum laudamus", o miesto aikštėje kepė veršius minioms vaišinti.

1792 m. Stanislovas Augustas suteikė Raseiniams atnaujinamąją privilegiją, kuria patvirtinamos miestui Magdeburgo teisės ir užtikrinama gyventojams nuosavybės teisė. Kartu buvo duotas Raseinių-miestui herbas, vaizduojąs bėgantį, išsižiojusį lušį. Rusų laikais šis herbas buvo pakeistas kitu herbu, sudarytu iš dviejų dalių: viršuje bendras Kauno gubernijos herbas, o apačioje du ragai žaliame dugne. Atgavus nepriklausomybę, miesto herbo emblema—vėl bėgantis lušis.

Rusų valdymo metais netekęs pirmykštės reikšmės Raseiniai eilinis apskrities miestas. Tik apie pusę perėjotojo šimtmečio del žymiai išsiplėtusios javų prekybos miestas atkuto, ir jo gyventojų skaičius viršijo 10,000. Tuo metu Raseiniams buvo progos išaugti dar didesniu miestu. Vedamas Liepojos-Romnų geležinkelis pirmykščiame projekte buvo numatytas pravesti pro Raseinius. Tačiau raseiniečiams pašykštėjus vedusiems geležinkelį kyšio, geležinkelio kryptis buvo pakeista pro Šiaulių miestą, nes jo gyventojai sumetė net 6,000 rublių kyšiui geležinkelio tiesėjams. Tauragės-Šiaulių geležinkelis taip pat aplenkė Raseinius. Nauji prekybos centrai augo prie geresnių kelių, kurių stoka sužlugdė raseiniečių varytą prekylą, gerbuvį. Pereito šimtmečio pabaigoje ir šio pradžioje miestą smarkiai nuniokojo didelė gaisrai.

Nepriklausomybės pradžioje Raseiniai — vienas didžiausių Lietuvos užkampių, kreivom gatvėm, nedidelis lušnų miestas. Gyventojų teliko vos apie 4,000. Tuokart dar nesant aiškesnių Lietuvos socialinio ir politinio gyvenimo formų, Raseiniai pasiskelbia respublika! Miesto valdytojas vadinamas prezidentu. Trumpoj Raseinių respublikos istorijoje žymėtinas įvykis—išleidimas savų pašto ženklelių, kurie buvo pirmieji Lietuvos pašto ženklai, o šiandien yra didelė filatelinė retenybė.

Tik antrajame nepriklausomybės dešimtmetyje Raseiniai pradėjo žymiai augti, tvarkytis ir grožėti. Pastatyta daug naujų viešų pastatų: paštas, Lietuvos bankas, didžiuliai arešto namai, kareivinės, smulkaus kredito bankas, Žemaičio paminklas ir kt. Šiuo metu jau visiškai baigiamos apskr. savivaldybės ligoninės ir valsčiaus gimnazijos statybos. Pastaisiais metais gretimai vyko ir vyksta gausi privatinė statyba, taip pat keičianti ir gražinanti miesto vaizdą. Daugumas miesto gatvių naujai išgrysta, ištiesinta, apsodinta medeliais. Naujasis Žemaičių plentas, perskriodęs miestą, gyviau jo gyvenimą ir teikia greitesnį, patogesnį susisiekimą. Gyventojų skaičius, taip pat žymiai padidėjęs ir nuolat augas, jau siekia 7,000. Ilgus metus skurdusi senoji žemaičių sostinė vėl atkunta ir kėsinasi praraštą garbę ir garsą susigrąžinti.

J. Miliukštis.

Olandijos karinių spėkų viršininkai, generolas baronas Voorst Tot Voorst, kairėj, ir generolas Snyders. Iš pavardžių atrodo esą vokiečiai. Tuo tarpu naziai ruošiasi pulti Franciją per Olandiją ir to krašto žmonės šiom dienom pergyvena labai neramius laikus.

ĮSIGYKITE SILVER SETĄ
Kaina Nedidelė

Pas pirmos klasės laikrodininką. Čia rasite didelį pasirinkimą žiedų, laikrodėlių, auksinių, sidabrinių ir deimantų.

$10.00 ir daugiaus

F. A. BUKAUSKAS

F. A. Bukauskas
10831 S. Michigan Avenue
Chicago, Illinois — Tel. Commodore 0990

ROSELANDE
KONCERTAS IR ŠOKIAI
VILNIES NAUDAI
Rengia Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 139 Kuopa
Sekmadienį, Lapkričio 26,1939
LIETUVIŲ DARBININKŲ SVETAINĖJE
10413 S. Michigan Ave.

Šokikė iš Andriejevo Grupės

Bus įdomus programas, kuriame dalyvaus: Roselando Moterų Kliubo Choras; Chipiutė, šokikė, Lietuvių Vaikų Mandolinų orkestra po vadovyste Joe Budriko; Trio iš Chicagos: Dočkienė, Abekienė ir Judzentavičienė.

Šokiam grieš Stanley Lesch orkestra.

DOČKIENĖ IR ABEKIENĖ

D. JUDZENTAVIČIENĖ

RADIO ŠIANDIEN

CHICAGOS STOTYS	Klc.	Mtrs.
WIND	560	535.4
WMAQ	670	447.5
WGN	720	416.4
WBBM	770	389.4
WLS	870	344.6
WENR	870	344.6
WAAF	920	326
WCFL	970	309
WMBI	1080	277.6
WCBD	1080	277.7
WJJD	1130	265.3
WWAE	1200	250
WSBC	1210	247.8
WGES	1360	220.4
WHIP	1480	203
WHFC	1420	

Lapkričio 20, 1939

8:45—WGES. Sophie Barkus.
10:00—WHIP. Saltimiero Programas.

POPIET

12:00—WAAF. The Symphonic Hour
WBBM. The Goldbergs.
WIND. Ind. News Bulletin.
WJJD. Current News.
WCFL. The Hit Revue.
WGN. Radio's Voice.
12:30—WMAQ. Songs of the Heart.
WBBM. This Day is Ours.
WHFC. Man on the Street.
WCFL. Meet the Folks.
1:00—WCFL. Man on the Street.
WMAQ. Betty and Bob.
WLS. WLS School Time.
WAAF. The Hoosier Philosop.
WGN. Muse and Music.
1:15—WBBM. Life & Love of Susan.
WCFL. Eddie and Fannie.
WGN. Hawaiian Villagers.
WAAF. "Seven Uppers".
1:30—WBBM. Your Family & Mine.
WCFL. What's In A Name.
WLS. Prairie Ramblers.
WMAQ. Valiant Lady.
WIND. Race Results.
WGN. Harold Turner, pianist.
1:45—WBBM. "My Son and I."
WCFL. Spotlight Program.
WGN. Jim Walsh's Orch.
WAAF. Master Melodies.
2:00—WJJD. Current News.
WBBM. "Joyce Jordan".
WSBC. Rhythm Rambles.
WIND. Sports Edition.
WLS. Orphans of Divorce.
WGN. Marriage Romance.
WCFL. News.
2:15—WCBD. Musicals.
WLS. Getting Most of Life.
WBBM. "Society Girl".
WCFL. The Chase Twins.
WGN. Concert Hall.
2:30—WCBD. Musical Matinee.
WBBM. News.
WAAF. "The Magic Boots".
WCFL. Rhumba Cafe.
WGN. Bob Millar's Orch.
3:00—WSBC. Polish Matinee.
WAAF. Matinee Frolics.
WJJD. Fred Beck, Organ.
WMAQ. Backstage Wife.
WCFL. Make Believe Dance.
3:30—WGES. Maria and Remo.
WGN. Melody Time.
WMAQ. Lorenzo Jones.
WHFC. Man on the Street.
WAAF. "Mythical Ballroom".
4:00—WGES. World Reports.
WMAQ. Girl Alone.
WGN. Lawrence Salerno.
4:30—WMAQ. Kitty Keene.
WAAF. Betty Clark, songs.
4:45—WMAQ. Frolics Before Five.
WENR. Dining Sisters.
WAAF. News Report.
5:00—WGES. Evening Bells.
WCFL. News Flashes.
WBBM. Billy and Betty
WGN. Edna O'Dell, piano.
WMAQ. Life Can Be Beautiful
5:15—WCFL. Safety Legion.
WGN. Concert Orchestra.
5:30—WMAQ. Children's Stories.
WCFL. Cameo Theatre.
WENR. Ray Perkins, pianist.
WIND. Sunset Serenade.
5:45—WIND. Current News.
WMAQ. Lil Abner.
WBBM. Today in Europe.
WCFL. Jack Kelly's Orch.

VAKARE

6:00—WENR. Ray Kinney's Orch.
WGN. Captain Midnight.
WGES. European Ballroom.
WMAQ. Pleasure Time.
WCFL. Dinner Concert.
WGES. Congratulations.
WAAF. Sport Shorts.
WBBM. Sports Review.
6:30—WGES. Polish Program.
WLS. One of the Finest.
WBBM. Hillybilly Music.
WGN. News.
WMAQ. News.
WCFL. Music for Men.
6:45—WHFC. Lith. Music and News.
WCFL. Joan Jordan, Singer.
7:00—WLS. Sherlock Holmes.
WBBM. Kostelanetz's Orch.
WGN. Author! Author!
7:30—WMAQ. The Voice of Firest.
WBBM. Model Minstrels.
WLS. True or False.
WAAF. The Patriarch.
WGN. The Lone Ranger.
8:00—WMAQ. Doctor I. Q.
WBBM. Lux Radio Theatre.
WENR. Concert Miniature.
WHFC. Polish Program.
8:30—WMAQ. Templeton Time—
WSBC. Jewish Drama.
WGN. News.
WENR. Youth Questions Headlines.
8:45—WGN. Intern. Gypsy.
9:00—WSBC. Jew. Dramatic Guild.
WCFL. Sports News.
WBBM. Guy Lombardo.
WGN. Raymond Gram Swing.
WMAQ. Lullaby Lady.
9:30—WBBM. "Blondie".
WMAQ. Sensations and Swing.
WGN. Pageant of Melody.
WHFC. Margučio Programas.
10:00—WBBM. Amos 'n' Andy.
WIND. Community Fund.
10:30—WMAQ. Abe Lyman's Orch.
WIND. Sammy Kaye's Orch.
WCFL. "The Life Program."
WGN. Paul Whiteman's Orch.
11:00—WENR. Little Jack Little.
WGN. Late News.
WIND. Hit Review.
WBBM. News.
WIND. Hit Review.
WMAQ. Xavier Cugat's Orch.
11:30—WCFL. Varieties.
WIND. Current News.
WENR. Ben Carter's Orch.
WGN. Johnnie Davis' Orch.
12:00—WBBM. European War News.
WIND. The Nite Watch.
WGN. Lyle Murphy's Orch.
WENR. Music You Want.

BANDYMŲ DIENOS MARIJAMPOLĖJE

Pabaiga rugpiučio ir bemaž visas rugsėjis Marijampolėje šiemet pakreipė gyvenimą savotiška kryptimi, pagreitino gyvenimo tempą. Šitame trumpame laikotarpyje, kada ypatingai buvo pasireiškęs nuotaikų nervingumas ir netikrumas, marijampoliečiai pergyveno bandymų dienas, kurios greit neužmirštamos. Tai buvo savotiškas pilietiškumo ir pareigos supratimo egzaminas, kurio rezultatai labai įdomųs.

Karo nuotaikos pirmiausia ir ryškiausia buvo pastebėtos parduotuvėse, kada žmonės, aliarmuojančių žinių per radiją ir laikraščiuose sujaudinti, puolėsi į parduotuves ir pirko ne tik butiniausias, bet ir antraeiles prekes dideliais kiekiais. Šitokio dalyko nelaukė nei vienas pirklys ar krautuvninkas. Jis atsidurė tarytum tarp dviejų ugnių: iš vienos pusės,—jaudinantieji Europos įvykiai, iš antros—puikus galimumas pasipelnyti. Ir čia daugeliui privačių pirklių lužo nervai antru kart. Daugelis iš jų užmiršo savo pareigas ir net atsargumą, kuris butinas spekuliantui, užtad dabar Kainų tvarkytojas net perdaug apkrautas darbu mokyti privačius pirklius tvarkingumo.

Kooperatyvai nei vienas nepasekė privačių prekybininkų pavyzdžiu, jie susitvarkė visai gerai, ir tol, kol jiems pakako prekių patenkinti staiga padidėjusius klijentų pageidavimus, jų veikimas buvo be priekaištų. Nei viena kooperatyvų parduotuvė nepakėlė be reikalo ir atskiro leidimo prekių kainos, nei vienas kooperatyvas nenuslėpė vienų ar kitų prekių atsargų.

Dar tik 25-ri metai, kai prasidėjęs Did. karas. Kiekvienas senesnis ir dažnas vidutinio amžiaus marijampolietis prisimena to karo baisumus ir rupesčius. Todėl butų suprantama, kad daugelis marijampoliečių taip susirupino prekių atsargom pirmom dienom. Tik nesuprantama, kodėl tiek nerimo kilo beveik išimtinai pasiturinčių, turtingų marijampoliečių tarpe, kai tuo tarpu darbininkija ir nepasiturintieji marijampoliečiai pakankamai šaltai išsilaikė net tada, kai parduotuvėse pasireiškė kai kurių prekių trukumas. Kada daugelis poniučių jaudinosi, negaudamos keliolikos porų gerų kojinių, skundėsi negaunančios konservų ir konservuoto maisto, šimtai neturtingų motinų ir šeimininkių, vargais negalais apsirupinę litru pieno ir gabalu duonos tai pat dienai, stebėjosi iš žinomų visuomenės veikėjų, iš pažystamų labdarybe nuolat besirupinančių moterų pilietiškumo supratimo, juokaudamos, kad bet kokia maisto atsarga tragišku momentu tik porai savaičių prailgina gyvenimą.

Negalima pamiršti tų nuotaikų, kurias žadino atsarginių gilus pareigos supratimas. Sekmadienio popietį pasirodė pirmieji šaukimai, o po poros valandų vietos įgula užsikimšo žmonėmis. Autobusų ir geležinkelio stotyse autobusai ir traukiniai turėjo didžiausią darbymetį. Ir charakteringa, atsarginių vyko tukstančiai, bet jų tarpe nebuvo matyti girtų. Senas iš rusų laikų likęs paprotys pirma gerai pagirtuokliauti, o paskui eiti kariuomenėn, staiga buvo užmirštas ir kaip tik tuo pačiu laiku, kada iš piliečių buvo pareikalauta rimties ir pasišventimo.

Tą pat dieną aplinkinių kaimų ukininkai buvo paraginti suvesti arklius ir suvežti vežimus, ir tą pat dieną visi keliai užsigrudo arkliais ir vežimais. Nežiurint to, kad tuo metu kaime buvo labai svarbių ir neatidėliotinų darbų, musų ukininkai visai nesubijojo atlikti savo pilietinę pareigą net tada, kai reikia kariuomenei atiduoti paskutinį arklį ir paskutinį darbininką.

Bet jaudinančių scenų tą dieną mieste buvo daugiau, negu kaime. Jei ukininkas netekęs darbininkų ir arklių, jaučia nerimą negalėdamas užsėti ir nuvalyti laukų, tai kur kas didesnį nerimą turi jausti darbininkė, kuri su kudikiu ant rankų lydi vyrą, išeinantį į kariuomenę, ir kuri prisispyrusi siulo vyrui patį paskutinį litą. Tiesa, neapsėjus laukų, negeresnės perspektyvos laukia ir ukininką. ("L. Ž.")

Liepoja–Karo Uostas

Liepoja.—Liepoja turi apie 60,000 gyventojų. Prieš karą 1913 metais Liepoja turėjo 112,000 gyventojų ir buvo svarbus centras Rusijos imperijoj. 1870-80 metais Liepoja buvo sujungta su Rusijos Ukrainos geležinkeliu Romnų - Minsko - Vilniaus-Šiaulių linija. Derlingosios Ukrainos javai galėjo buti tiesiai vežami. 1899 m. Liepojuje buvo pastatytas pirmas tramvajus visoje rusų imperijoje. Tas tramvajus dar ir šiandien, nors gerokai sudėvėtas, atlieka savo pareigas. Per 6 m. pastatė karo uostą.

Po karo Liepoja apmirė, nes nustojo savo hinterlando ir nedaug laivų atvykdavo. Paskutiniuoju laiku Letuva nukreipusi dalį savo prekybos pro Liepojos uostą, pradėjo žadinti iš letarginio miego.

Karo uosto kanalas yra apie 1 kilometrus į šiaurę nuo prekybos uosto. Jo kanalas yra aklas, panašiai kaip Kauno žiemos uostas, tik, žinoma, daug didesnis ir gilesnis. Jis buvo pastatytas rusų 1900-1908 m. Tas karo uostas matė 1905 m. Rožestvenskio į Japoniją išplaukiantį rusų karo laivyną, kur jį prie Cusimos sumušė japonų admirolas Togo. Prie Liepojos karo uosto yra pastatytos karevinės, kuriose gali tilpti 7,000 jurininkų. Uostas yra toks gilus, kad į jį be vargo gali įplaukti didžiausi drednautai—linijiniai laivai. Dabar svarbųs yra karo uosto du dokai, kur laivai taisomi. Tai yra didžiuliai 250 metrų ilgio baseinai, į kuriuos įplaukia remontuotinas laivas. Paskui vanduo išpumpuojamas, ir laivas "sėdi" sausumoje. Taip jis gali buti apžiurimas iš visų pusių. Prie uosto rusai buvo pastatę karo uosto dirbtuves, ištisą fabrikų miestelį. Tos dirbtuvės gamindavo prieš karą dalis karo laivams. Latviams atgavus Liepoją, karo laivų dalių pagaminimas pasidarė nereikalingas, ir jie pradėjo gaminti įvairias žemės ukio mašinas.

Nei Paldiski, nei Ezelis, nei Dago, nei Ventspilis neturi tokių dokų ir dirbtuvių, pastatytų specialiai karo laivams, kaip Liepoja.

Dabar, kada Latvija padarė sutartį su Sovietų Sąjunga ir kada normaliai pradės veikti Vilniaus-Liepojos gelžkelis, Liepojos uostas bus dar svarbesnis, negu buvo pirm pasaulinio karo.

Vilniečių Šelpimui Aukos

Lietuvai Gelbėti Fondo Bridgeporto Skyrius Jau Surinko $54.

Laike įvykusių prakalbų Lietuvių Auditorijoj, penktadienį, lapkričio 10 dieną, Vilniaus sušelpimui aukavo sekančios ypatos:

Justinas Kulis—$5, Mečislovas Sveikauskas—$4, A. Rukas—$2, Dr. A. Zimontas—$2, A. Katela—$1.75.

Po $1: p-ni Rakštienė, O. Aleliunienė, J. Kulis, O. Biežienė, A. Pukštienė, P. Stasiukėlis, M. Skrideikis, Pr. Bitautas, D. Kuraitis, Dr. Drangelis, F. Abekas, A. Kukuraitis, F. Ridlauskas, M. Palakas, adv. Bradchulis, J. Balchunas, J. M. Kaminskas, J. Arešinas, J. Varnys, Dr. S. Biežis, J. Rakštis, A. Bradchulienė.

Po 50 centų: J. Kimšas, A. Jonikienė, P. Daujotas, Mrs. Abekas. Viso surinkta $54.00.

Komitetas širdingai dėkoja visiems aukautojams. Ši suma bus tuojaus pasiųsta Lietuvon per konsulą p. P. Daužvardį. Ateity komitetas daugiau pasidarbuos teikdamas pašelpą nualintam Vilniui.

Taip pat dėkojame kalbėtojams p-nui konsului P. Daužvardžiui, Dr. K. Drangeliui, p. F. Abekui, Dr. S. Biežiui ir p-niai Jonikienei; laikraščiam ir radio valandoms, kurios garsino šią sueigą.

Lietuvai Gelbėti Fondo Bridgeporto skyrių sudaro šios ypatos: A. Bradchulienė, O. Aleliunienė, A. Jonikienė, J. Andrulienė, B. Baldvinienė, D. Kuraitienė, St. Petrauskaitė ir J. Kulis. Vilniaus lietuviams šis skyrius pasiuntė pasveikinimą.

Surašas Aukavusių Vaizbos Buto Susirinkime Sandaros Svetainėj.

Spalių 31 dieną buvo laikytas Vaizbos Buto susirinkimas Sandaros svetainėj. Čia irgi geros širdies lietuviai sumetė aukų:

Po $5 aukojo šie asmenys: Adv. F. Bradchulis, M. Sveikauskas, A. A. Tulys, Mrs. F. Tulys, A. Markaskas, J. Zalatorius, E. Micevičius, D. P. Varkala; po $2: Kuraitis, J. Krukas, J. P. Varkala ir Mrs. V. Byanskas; L. Pruseika $1. Viso surinkta $48.50.

Jei butų kokia klaida vardų paminėjime ar aukų surašyme, tai prašome pranešti sekretorei O. Aleliunienei, Victory 5635 ir viskas bus pataisyta.

Komitetas.

VILNIAUS KRAŠTUI GELBĖTI KOMITETAS.

Vilnius. — Vilniaus Kraštui Remti Komitetas įsikurė Lietuvių Labdaros Draugijos namuose, adresas: Vilnius, Didžioji Gatvė, Nr. 12.

J. JUKELIO PRAKALBŲ MARŠRUTAS

Draugas J. Jukelis, senas veikėjas ir geras kalbėtojas, nenuilstančiai besidarbuojąs darbininkiškame judėjime, šio mėnesio pabaigoj pradės prakalbų maršrutą įvairiose kolonijose. Jis pasakys prakalbas sekamose vietose:

Lapkričio 30, South Bend, Ind.
Gruodžio 1, 2, 3, Cleveland, Ohio.
Gruodžio 4, Middlefield, Ohio.
Gruodžio 5, 6, Youngstown, O.
Gruodžio 7, 8, Akron, Ohio.
Gruodžio 9, Toledo, Ohio.

Prašome visų kolonijų draugus surengti d. J. Jukeliui prakalbas, nes dabar yra labai daug svarbių dienos klausimų, kuriuos reikia gvildenti.

—"Vilnies" Adm.

Skaitykite ir Platinkite Dienraštį "Vilnį"

CICERO ŽINIOS

Rytoj Lietuvių Liuosybės Salėj Prakalbos Apie Vilnių.

Antradienį, lapkričio 21 d., 8 val. vakare, Lietuvių Liuosybės svetainėj, Ciceroj, įvyks labai svarbios prakalbos. Leonas Pruseika, "Vilnies" redaktorius, plačiai aiškins apie Lietuvai Vilniaus sugrąžinimą ir to krašto žmonių šelpimą.

Visi prakalbose dalyvaukite! Įžanga veltui.

National Malleable Darbininkai Laimėjo Algų Pakėlimą.

Aukščiau minėtos kompanijos fabrike darbininkų organizavime jau daug atsiekta. Per tris metus ėjo organizavimo darbas ir jau dabar daug darbininkų priguli prie CIO unijos.

Kompanija per kelis sykius bandė suardyti darbininkų vienybę, bet nepajėgė. Unija vis ėjo stipryn ir dabar iškovojo algų pakėlimą. Vėliau darbininkai turi progą dar gauti pakėlimą. Solidarumas viską padaro. Dar maža dalis ten dirbančių nepriklauso prie unijos. Jie daro daug blogo ne tik organizacijai, bet ir sau. Vėliau turės užmokėti didelį įstojimą į uniją.

Taylor Forge Co. Darbininkai.

Šios kompanijos darbininkai priguli prie independent unijos. Tai nėra kompanijos unija. Ją patys darbininkai kontroliuoja. Čia labai daug dirba jaunų lietuvių. Jų tarpe yra daug paažngių. Ir čia darbininkai gavo algų pakėlimą. Taylor Forge darbininkai laiko susirinkimus Liuosybės svetainėj.

Lietuvių Improvement ir Politikos Kliubas.

Apielinkės pagerinimo ir politikos kliubas veikia per daug metų. Jis yra gero padaręs vietos gyventojam. Reikėtų plačiai vietos užimti, kad išaiškinti kiek kliubas yra nuveikęs.

Tik pavyzdžiui, musų kliubas turi komisiją, kuri lankosi į miesto tarybos susirinkimus, kad atstovauti kliubą; turi atstovą mokyklų reikalais ir tt.

Kliubas priima skundus, tai yra, kur vieni kitiem kenkia, nesutvarkydami savo jardus, garadžius ir tt. Pirmiausia kliubo komisija stengiasi kaimynus sutaikyti, o jei negali, tai perduoda jų skundus į miesto atatinkamą įstaigą. Tuo kliubo tarpininkavimu prašalinama barniai kaimynų tarpe.

Taipgi kliubo komisija apžiuri apielinkę ir kur reikia pagerinimo bei švaros, tai reikalauja miesto tą pataisyti.

Improvement kliubas apsvarstė, kad "Grant Works" apielinkėj, kur lietuviai gyvena, reikia geriau gatves apšviesti, ypač 16-tą gatvę. Tapo komitetas įgaliotas darbuotis tuo reikalu.

Kliubo susirinkimai įvyksta kožną mėnesį kiekvieną antrą antradienį Liuosybės svetainėj. Pradžia 8 val. vakare.

Kliubo pirmininkas yra A. Areška, raštininkas Stankevičia, 1636 So. 49th st., Cicero.

Kliubo Korespondentas.

Jei jum patinka "Vilnis", tai kodel nepatarti ir savo draugui užsiprenumeruoti?

Pranešimai Iš Kitur

PITTSBURGH, PA.

LDS 145 kp. rengia skanią vakarienę su pamarginimais pagerbimui drg. J. Sakalausko, LDS organizatoriaus, gruodžio 17 d., ir prašo visų Pittsburgho draugijų, kad nerengtų jokių parengimų tą dieną. Visi atsilankykite į LMD Svetainę, kaip 6-tą val. ir linksmai praleiskite laiką minėtame parengime.
(16-17-20) E. K. Slickienė.

Reakcininkai Nusigando Social Workers CIO Unijos

Reakcinė spauda pradėjo kelti skandalą, rašyti sieksninius straipsnius del to, kad social workers, šalpų stočių tarnautojai susirašė į CIO uniją, kad tie darbininkai simpatizuoja bedarbių šeimom, o ypač bedarbių organizacijai Workers Alliance.

Reakcininkai apskaičiuoja, kad 1,600 social workers priguli prie State, County and Municipal Workers of America unijos Chicagoje, o su kitais miestais, toj unijoj yra apie 10,000 narių.

Ko reakcininkai bijo, tai to, kad jie negalės panaudoti vieną dalį darbininkų, sakysime, social workers, prieš kitą dalį darbininkų, prieš bedarbius, pašalpgavius. Kada kapitalistai organizuojasi, tai gerai, bet kada pradeda organizuotis darbininkai, tai gvoltas. —John.

Marquette Park Organizacijų Balius

LDS 127 kuopa ir LLD 146 kuopa lapkričio 25 d. rengia vakarėlį Gricienės svetainėj, 2149 W. 69th st. Pradžia 7:30 vakare.

Vakarėlis bus gražus ir įdomus. Musų kolonijoj tokių parengimų retai buna. Todėl kviečiame ne tik tų kuopų narius, bet visus lietuvius musų vakarėlyje dalyvauti. —Kvieslys.

RESTAURANT AUDITORIUM
3131 S. Halsted St.

LIETUVIŠKI IR AMERIKONIŠKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU
P.Balčiunas ir M. Kovarski, Sav.

Siunčiame Gėles Telegramu į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS -- Kvietkininkas
Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam
3316 S. Halsted St., Chicago, Ill.—Yards 7308-9

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Nariai Chicagos ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse
Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

Albert V. Petkus
4704 S. Western Ave
TEL. LAFAYETTE 8024

Anthony B. Petkus
1410 S. 49th Ct., Cicero
TEL. CICERO 2109
6834 S. Western Avenue
Tel. Grovehill 0142

S. P. MAŽEIKA
3319 S. Lituanica Ave.
TEL. YARDS 1138 ir 1139

Antanas M. Phillips
3307 Lituanica Ave.
TEL. YARDS 4908

LACHAWICZ ir SUNUS
2314 W. 23rd Place
Tel. Canal 2515 ir 2516
Skyrius: 42 E. 108th St.
Tel. Pullman 1270 ir 2515

P. J. RIDIKAS
3354 S. Halsted St.
TEL. YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 W. 46th St.
YARDS 0781
0782

J. LIULEVICIUS
4348 S. California Ave.
TEL. LAFAYETTE 3572

John Graber Garage

809 W. 32nd St.
Chicago, Ill.
Taisau automobilius, trokus. Darbą garantuoju. Kas tik reikalinga del auto pataisymo, atlieku visokį darbą. Kreipkitės.

FELIX TAVERN
1335 W. Madison St., Chicago — Seely 9533

Mes esame netik aludininkai, bet ir uolūs darbininkų judėjimo rėmėjai. Prašome užeit linksmam laikui. Gera muzika kasdien.
FELIX ir PETRUSĖ GELDBUTO, Savininkai
MIKE NAČIUNAS, Mrg.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
John F. Eudeikis
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE—Dieną ir Naktį
VISI TELEFONAI YARDS 1741-1742
4604-07 S. Hermitage Ave.—4447 S. Fairfield Ave.
Tel. Lafayette 0727
DYKAI koplyčios visose Chicagos dalyse
Klausykite mūsų radio programus Antradienio ir Šeštadienio rytais, 10:00 Val. Ryto, iš W.H.I.P. stoties (1480-K) su Povilu Šaltimieru.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO MELROSE PARKE

Lietuvių Draugijos.

Melrose Park, Maywoode ir bendrai visoj Proviso apielinkėj yra keli tukstančiai lietuvių. Įskaitant jaunimą, lietuvių gal bus ligi trijų tukstančių.

Lietuvių Amerikos Politinis Kliubas turi 130 narių. Kliubas bepartyvis. Jo pirmininkas Dr. F. K. Strzyneckis. Teko kalbėtis su daktaru, kuris jau 33 metai gyvena Amerikoj. Karo metu jis buvo Amerikos armijos karininku. Melrose Parke gyvena nuo 1912 metų. Jis daug nusimano apie politiką.

Kliubo sekretorium yra J. Galeckis.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo kuopoj yra 35 nariai. Su vajum eina prastai. Ligi šiol teguta tik vienas naujas narys. Beje, kuopa išrinko komisiją suorganizuot kokį nors parengimą. Komisijon įeina D. Rimša ir P. Snarskis. Butų labai gerai, kad kuopa surengtų gerą koncertą su prakalbomis, nes Melrose Parke jau senai nebuvo prakalbų.

Iš kitų draugijų galima paminėti Lietuvių Susivienijimą Proviso Apygardos (183 nariai) ir Šv. Jono Krikštytojo draugiją, kuri turi apie 70 narių. Be to, yra dar ir Kulturos draugija.

Literatūros Draugijos kuopa beveik išnykusi, bet ją butinai reikia atgaivinti bent iš 10 narių.

Pasikalbėjimas Su J. Dargiu.

Melrose Park valdžia susideda iš šešių trustistų. Melrose Pk. turi 16,000 gyventojų. Vienas iš tų šešių trustistų yra lietuvis Juozas Dargis, kuris buvo tik 12 metų kuomet atvyko Amerikon. J. Dargis turi lietuvių tarpe labai gerą vardą ir priklauso beveik prie visų lietuviškų draugijų.

J. Dargiai užaugino sunų ir dukterį. Sunus yra pasižymėjęs piešėjas. J. Dargis papasakojo "Vilnies" reporteriui, kaip tvarkosi jų miestas ir kad tuli lietuviai yra gavę miestavą darbą. Vienas lietuvis dirba "zoning boarde," viena mergina dirba kontrolerio ofise, keturi dirba prie policijos ir keli prie ugniagesių.

Kaip Su "Vilnies" Vajum?

Kalbuosi su A. Vaicekausku, kuris yra "Vilnies" vajininkas. Jis rupinasi, kad visi seni skaitytojai atsinaujintų prenumeratą ir dar kad naujų skaitytojų gavus. Visi skaitytojai pas jį sužynėti. Reikia tikėtis, kad d. Vaicekauskui ir kiti vilniečiai padės. Čia dirva yra plati.

Aplankėm ir A. Starevičius. Jie labai draugiški žmonės, tik didelė nelaimė, kad d. A. Starevičius jau šešios savaitės kaip sunkiai nesveikuoja. Linkiu jam kuo greičiausia pasveikti.

Ignas Rudzinskas yra didelės energijos žmogus, bet ir jo sveikata labai prasta. Jei tik jam sveikata gryžtų—o tikimės, kad ji gryš—tai d. Rudzinskas galėtų dar daug nuveikti.

Šiuo kartu neteko pasimatyti su J. Gustainiu, didelės krautuvės Royal Blue savininku, su Dr. Norak ir kitais veikėjais. Su jais teks pasimatyti kada nors vėliau.

Daug lietuvių gyvena Melrose Park, Maywoode, bet nemažai musų žmonių gyvena ir Bellewood. Ig. Rudzinskas sako, kad Bellewoode yra apie šimtas lietuviškų šeimynų. Butų labai puiku, kad ten pasisuktų kurie iš gabiųjų "Vilnies" vajininkų.

—Reporteris.

Drg. J. Mažeika Atvyko Chicagon

Draugas J. Mažeika, žymus veikėjas pažangiam judėjime, daug darbavęsis Clevelande darbininkų judėjime ir buvęs delegatu Kaune Lietuvos Išeivių Kongrese 1935 metais, šiomis dienomis atvažiavo į Chicagą apsigyventi.

Jis, pakviestas "Vilnies" direkcijos ir administracijos, čionai atvyko darbuotis prie dienraščio "Vilnies" skelbimų ir cirkuliacijos.

Drg. Mažeika turi daug patyrimo toj srityj. Smagu susilaukti ryžtingą veikėją Chicagos darbininkiškam judėjimui.

Lietuvių Liaudies Teatro Svarbus Susirinkimas

Šį pirmadienį, lapkričio 20 d., 8 val. vakare, "Vilnies" svetainėj įvyks Liaudies Teatro narių susirinkimas.

Visi Teatro nariai butinai dalyvaukite susirinkime. Reikia aptarti keletą svarbių dalykų, kurių aidėlioti negalima.

Raštininkė D. Y.

Apskričio Ligoninei Atsteigsią A.M.A.

Tarp Cook apskričio ligoninės ir American Medical Association ėjo nesutikimas. Medikalis Susivienijimas buvo paskelbęs, kad apskričio ligoninė neturi AMA, tai yra, daktariškas štabas nėra pasiekęs tos aukštumos.

Tačiau tos kontroversijos mano bus išlyginta paskiriant Dr. Marshall Davison medikaliu direktorium Cook apskričio ligoninėn.

Svečiai iš Grand Rapids, Michigan

Subatoj atvyko trys svečiai iš Grand Rapids, Mich., pasisvečiuoti Chicagoj. Savo atsilankymo proga d. Rudzinskas atsilankė į "Vilnį".

Svečiai iš Grand Rapids pasibuvę per subatą ir sekmadienį ir pasimatę su giminėm ir draugais, pirmadienį išvažiavo atgal prie kasdieninių reikalų.

—Rep.

Apvogė Dr. A. K. Butko Namus

Lapkričio 12 d., kai Dr. A. K. Butko, kojų ligų specialistas, ir jo žmona plaukų ir veido kulturos operuotoja ir šapos savininkė, išvyko su reikalais, tai vakare piktadariai įsilaužė į jų įstaigą, paskui iš ten į apartmentą ir daug daiktų pavogė. Išnešė Dr. Butko brangių kailių švarką, pasiėmė pinigų ir kitokių daiktų. Viso padarė nuostolių už apie $500.

Iš visko atrodo, kad piktadariai turėjo gerai žinoti vietą. Taip atrodo jų vogimo pėdsakai, —sako policija.

Dr. A. K. Butko kabinetas ir drg. Butko veido bei plaukų kulturos ofisai randasi po adresu 7214 S. Ashland ave.

—Kaimynas.

Biauri Propaganda Prieš CIO Uniją.

Tikiuosi, kad mano raštui bus vietos "Vilnyje", nors ir nesu pastovus skaitytojas, o tik retkarčiais nusiperku ant stendos.

Čia noriu išreikšti savo nuomonę Armour and Co. ateinančių unijos balsavimų klausimu, kurie įvyks ateinantį antradienį.

Artinantis unijos balsavimam tiek prisiunčia visokio mėšlo mum darbininkam, kad net pradedi mislyti, kas davė pinigų tai propaandai? Per paskutines kelias dienas mano namo adresu (to adreso niekam nedaviau, tik raštinei kaip pradėjau dirbti) tiek prisiuntė visokių cirkuliorių, kad lenka stebėtis. Gavau 6 ilgus laiškus. Antgalviuojami "To All Armour Workers". Matyti leisti tos pačios firmos. Vienam tų laiškų kunigo atvaizdas, antram atvaizdas darbininko, kuris mislija ką daryti; trečiam CIO unija vaizduojama pabaisa, o ADF puikus džentelmanas su mų šalies vėliava rankoj; ketvirtas laiškas, tai nukryžiavota Lenkija, ką tas rodos turėtų su mų balsavimais; penktas, Abrahomo Lincolno atvaizdas, tai negrų vergijos panaikinimas; penktas laiškas be atvaizdo, bet šaukia nebalsuot už CIO, nes bus balsas už komunizmą.

Paskui apie dešimts visokių korčiukų su Stalinu, Hitlerio atvaizdais. Manytum žmogus, kad gyveni Berlyne, ar Maskvoj, o ne Town of Lake apielinkėj.

Tokios biaurios, tokios purvinos propagandos prieš uniją aš nesu pirmiau nei matęs nei girdėjęs. Tos visos srutos išlieta prieš CIO uniją.

Turiu prisipažinti, kad pirmiau aš simpatizavau ADF unijai. Daug metų buvau jos narių. Bet kuomet mane apvertė kupeta tokių biaurių laiškų, tokia propagandos mašina užgriuvo ant darbininkiškų pečių, tai aš pradedu mislyti, kur tie žmonės gavo mano adresą, kas jiem davė pinigų tiek laiškų siuntinėti ir pagaliau, kodel jie taip manim susirupino, kaip ikišiol beveik manęs nežinojo, negaudavau nuo jų jokio laiškelio.

Antradienį, lapkričio 21 d., eisime balsuoti unijų Armour and Co. darbininkai. Dabar jau aš negaliu sakyti, kad balsuosiu už ADF po įtaka tos baisios propagandos, nes atrodo, kad ta unija perėjo į rankas žmonių, kurie biauriai nusistatę prieš darbininkus. Dabar aš greičiau balsuosiu už CIO uniją.

Jurgis Petraitis.

Lietuvis Muilo Pardavėjas

Lvon Powdered Soap pardavinėja drg. J. M. Stanynas. Jis pirmiau gyveno Bridgeporte, o dabar gyvena North Side.

Tenka pasakyti, kad jo parduodamas muilas yra aukštos kokybės ir nebrangus. Patartina šeimininkėm pirktis muilo nuo Stanyno. Juk vistiek jo pirktis reikia, o lietuvio senuko parduodamas muilas nebrangus ir geras.

—S. T.

HEALTHY FOOD
RESTAURANT

Lietuviški ir Amerikoniški Valgiai
Gaminti Patyrusių Virėjų.
Vikrus Patarnavimas.
3206 S. Halsted Street
CHICAGO, ILL.
JULIA ADAČKUS

West Pullman Žinios

Iš West Pullman Lietuvių Kliubo 30 Metų Jubiliejaus.

Per daug metų musų apielinkėj gyvuoja West Pullman Lietuvių Pašalpos Kliubas. Jį suorganizavo 1909 metais. Kadangi kliubui šiemet sueižo 30 metų nuo įsisteigimo, tai ta proga surengė 30 metų jubiliejaus bankietą lapkričio 11 d. Draugiška vakarienė ir šokiai praėjo labai gražiai. Iškilmių surengimui pasidarbavo K. Statkus, Boreišis ir N. Urbonas.

Nors komitetas mažai garsino, nes taip buvo kliubo nutartas, kad velik butų daugiau kliubo narių ir jų šeimynos kviečiami, o ne tiek plati visuomenė šaukiama.

Kliubiečių ir jų šeimynų bei jų draugų susirinko daug. Apie šimtas susėdo prie stalų.

Užkandus buvo pakviesti kliubo nariai pakalbėti. Kliubo prezidentas Wm. Rešinskis savo trumpoj kalboj paaiškino vakarienės reikšmę. Po to pradėjo išsaukti pakalbėti senuosius kliubo narius. Kalbėjo P. Razmus ir J. Skačkauskas. Tai tiek beliko kliubo tvėrėjų. Po 25 metus išbuvę kliube kalbėjo S. Tilvikas, J. Vaicekauskas, V. Rešinskis, J. Vaitkevičius ir dar keli. O kiti kliubo nariai tėra toj organizacijoj po 15 bei 10 metų.

Kliubas yra bepartyviškas, bet reikalui esant paremia naudingą darbą, ypač liečiantį Lietuvą.

Kiek ilgesnę kalbą pasakė S. Tilvikas, apibudindamas kliubo 30 metų istoriją. Tilvikas West Pullmane gyvendamas per 10 metų buvo kliubo sekretorium ir daug žino apie vietos lietuvių gyvenimą. Apart kliubo reikalų Tilvikas prisiminė apie Lietuvą, Vilniaus atgavimą, kokiose sąlygose atgavo ir tt. Kalbėtojas atžymėjo kam kreditas priklauso už Vilniaus grąžinimą Lietuvai. Tas kreditas priklauso Sovietų Sąjungos politikai, sakė kalbėtojas. Toliau sakė, kad nežiurint visokių paskalų jau Lietuva yra daug laimėjus. Jo kalbą bankieto dalyviai parėmė garsiu delnų plojimu.

Visas vakaras praėjo draugiškoj nuotaikoj.

Tenka pažymėti, kad kliubo iškilmės atsibuvo J. Bimbos ir J. Stuko svetainėj, kur yra jų tavernas, kampas Lowe ir 119th st. J. Bimba priklauso prie kliubo ir yra simpatingas žmogus. Jo svetainėj vietinės organizacijos laiko susirinkimus. Jis jokio atlyginimo nereikalauja.

Apie patį kliubą tenka tiek pasakyti. Jis turi apie 60 narių. Turto yra apie $5,000. Mėnesinių mokesčių moka 25 centus į mėnesį. Ligos metu gauna $5 į savaitę. Numirusių šeimom išmoka pomirtinės $50 iš iždo. Nariai sumoka po $1 prie tos sumos. Kliubas priima narius iki 50 metų amžiaus. Kurie dar nesate 50 metų ir norite apsidrausti, tai įsirašykite į kliubą. Ypač tos apielinkės jaunimas pageidaujamas rašytis į kliubą. Regis, 6 jaunuoliai dabar priklauso.

Kliubo Narys.

Phone VICtory 2679
Mr. ir Mrs. Mike Tarutis
New Century Tavern

3149 S. Halsted Street
Chicago, Illinois
Kur Joji, Gediminai?
Pas Mike Tarutį Bridgeporton.

CLASSIFIED ADS

Phone Victory 1717
Central Auto Sales & Service
3207-9 S. Halsted St., Chicago, Ill.
1938 metų Dodge 4 door touring sedan, su tronku, Philco radio, heater. Juoda spalva, visai mažai vartotas, atrodo kaip naujas. Kaina tik $525.00.
CARL WAINORA, Savininkas

WHOLESALE FURNITURE
Urminis Pardavimas Rakandų
Mokėdamas cash už rakandus, sutaupinsi nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pašaukite ar rašykite del daugiau informacijų. Vientik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus. ALIŠAUSKAS, Sūnus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone, Rep. 6051.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai-Žemė Pardavimui

HOUSES FOR SALE
7251 S. Winchester Ave., 6 kambarių rezidencija, tile maudynė, 50 pėdų lotas, 2 auto. garadžius, netoli mokyklos ir bažnyčios; geras privažiavimas. Parduosiu nebrangiai. Prospect 7463.

NAMAS bus pigiai parduotas. Mūrinis trijų pagyvenimų, du flatai, krautuvė ir sklepas. Prie Lincoln Ave. Kaina $3,500. A. C. Hey, 3941 N. Ashland Ave. Buckingham 1743. (18c25)

VIETOS PRANEŠIMAI

L.D.S. II-ro APSKRIČIO POSĖDIS

LDS II-ro Apskričio posėdis įvyks lapkričio 20 d., 8 val. vak., "Vilnies" svet. 3116 So. Halsted St.

Kviečiama visus komiteto narius dalyvauti, nes yra labai svarbių reikalų aptarti. Būkite laiku.

Sekr. J. Skeberdytė.

Iš Žagariečių Kliubo 5 Metų Jubiliejaus

Bankieto Komiteto Padėka.

Lapkričio 12 d. įvyko Žagariečių kliubo 5 metų jubiliejus. Tai buvo atžymėjimas kliubo veiklos ir narių pagerbimas. Todėl nariams įžanga nemokama. Nebuvo prašyta nei jokių aukų. Bet visgi nekurie nariai manė, kad kliubui teks pakelti daug lėšų, tai norėdami kliubui padėti, prisidėjo prie vakarienės lėšų. Vieni aukavo tortus, babkas, kiti grybus, dar kiti gėles stalų papuošimui. Musų bizniериai aukavo degtinės; bekeriai duonos.

Buvo ir svečių, kurie įsigijo tikietus. Vakaro vedėjo R. Šniuko paprašyti, V. Deveikaitė ir Ascila gražiai padainavo ir palinksmino bankieto dalyvius.

Kalbėtojai atžymėjo kliubo gyvavimą ir visi jam linkėjo susilaukti sidabrinio jubiliejaus.

Šiuom dėkojam dainininkam, kalbėtojam ir plačiai publikai, kuri lankėsi bankiete. Ačiu gaspadinėm, jų priešakyje E. Rudytei, kuriai ir kitom teko labai daug dirbti, prirengti tokią taurią vakarienę ir patarnauti skaitlingai publikai. Ačiu radio programų vedėjam už garsinimus: Sophie Bartkus, Budrikui, Progress rakandų krautuvei ir kitiem, kurie garsino musų parengimą. Ačiu dienraščiui "Vilniai," kuris visuomet kliubo veiklos ir parengimų aprašymam duoda apsčiai vietos.

F. Arlauskienė,
E. Ramašauskienė,
M. Meravičienė.

UNIVERSAL
RESTAURANT
Vestuvėm, Krikštynom ir Kitokiem Bankietam Suteikiam Patarnavimą.
Linksmas Patarnavimas Visiems
Antanas Norkus, Sav.
750 W. 31st St., Chicago, Ill.
TEL. VICTORY 9672

Halsted Street
POULTRY HOUSE
3426 S. Halsted Street

Laikau viską, tik ką atvežtą nuo farmų šviežią — kiaušinių, viš tų ir turkių. Pieno, sviesto ir t. t.
Sav. CARL WUTZEN

Medicinos Daktarai

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS
4422 S. Western Avenue
KASDIENĄ
Nedėliomis pagal sutartį
Phone Virginia 3316

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJOS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PRITAIKO
3343 S. Halsted Street
VALANDOS: 11 iki 12, 2 iki 4 ir vakarais 7 iki 9. Šventadieniais 11 iki 12 ryto.
Tel. Yards 3146

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bld.
2400 West Madison Street
VALANDOS: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vakare.
Tel. Seeley 7330
Namų Telefonas Brunswick 0597

Dr. Pulsucki LeVan
PHYSICIAN & SURGEON
Ligonius priimam per visas 24 val.
X-RAY ŠVIESOS SPINDULIAI
1957 Garfield Boulevard
Tel., Hemlock 6699
Res. 6231 S. Rockwell St. Prop. 0469

DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel. Yards 4787
Namų Tel. PROspect 1930

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Namų Tel. BEVerly 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
OFISO VALANDOS: 2-4 ir 6-8 p.m. Nedėliomis pagal sutartį.

Phone Yards 5921
Rezidencijos Kenwood 5107
DR. BERTASH
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted Sts.)
VALANDOS: 1-3 ir 6-30 iki 8:30 vakaro.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone CANal 6126
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
VALANDOS: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį.
Rez. 6631 So. California Ave.
Telefonas Republic 7868

Phones: Grovehill 3111
DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
Ofiso Valandos:
nuo 9 ryto iki 9 vakaro

DENTISTAI

Phones: Yards 2246
DR. C. Z. VEZEL'S
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(arti 47th Street)
Valandos: nuo 9 iki 8 vakarais. Seredoj pagal sutartį.

Ofiso Tel. Canal 6122
Dr. George I. Bložis
DENTISTAS
2201 W. Cermak Rd.
VALANDOS: 9:30 iki 12 ryto; 1 iki 4:30 popiet; 6 iki 8 vakare. Trečiadieniais ir sekmadieniais pagal sutartį.

Telefonas HEMlock 9252
ANELIA K. JARUSZ
Physical Theraphy & Midwife

visą savaitę randasi
6630 S. Western Avenue,
Chicago, Ill.
Šeštadienį ir Sekmadienį randasi
Central Avenue
Beverly Shores,
Ind.
Telefonas Michigan City 2799 R 3

DR. G. SERNER
Lietuvis Akių Gydytojas

Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso
Tel. Yards 1829
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 West 35th St.
Kampas Halsted St.
Valandos: nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis pagal sutartį

13 Metų Vaikas Stojo Kovon su Plėšiku

Penktadienį atėjo plėšikas į Vito Addate grosernę, 369 E. 54th st. Addate 13 metų sunus skaitė žurnalą kai plėšikas įėjo į krauturvę. Pareikalavus užpuolikui pinigų, vaikas ėmė ginčytis, kad jie pinigų turi mažai ir prašė jo išeiti lauk.

Tatai tėvas išgirdęs atėjo į krautuvę, paragino žmoną pastumti vaiką ant žemės, kad jį neužgaulų ir paleido šuvį į plėšiką. Anas, nors ir sužeistas, atsišaudė. Groserninkas krito negyvas. Tuomet 13 metų vaikas Patsy prišliaužė prie tėvo revolverio, pasigrėbė ir pasikeldamas pradėjo šaudyti į plėšiką, kuris nešėsi pro duris. Vaikas dar išbėgo ant šalygatvio ir paleido kelis šuvius. Plėšikas šaudė atgal besitraukdamas. Motina, bijodama, kad ir vaiką nenušautų, įstumė jį į krauturvę.

Po kiek laiko minimas užpuolikas pasirodė Providence ligoninėj. Kiek sustiprėjęs iš ten pabėgo. Dabar policija jo jieško. Slaugė sako, kad plėšikas turėjo tris žaizdas.

Dariaus-Girėno Moterų Auxiliary Parengimas

Šiuomi užkviečiame į Amerikos Legiono Dariaus-Girėno Posto Moterų Auxiliary parengimą, kuris įvyks lapkričio 25 d., naujame legionierių name, 4414 So. Western ave. Pradžia 8:30 valandą vakare.

Bus šokiai ir laimėjimų iš parduotų knygučių sukėlimui fondo dėl namo. Prie to dar bus durų dovana—door prizes.

Jeigu kurie negalėjote dalyvauti namo atidarymo iškilmėse, tai dabar turite progą dalyvaukite. Čia atvykę turėsite progos apžiurėti namo kambarius ir praleisite vakarą smagiai.

—B. M.

Roselandietį P. Yucių Nubaudė, Kad Šlubas

Trafiko teisėjas Joseph B. Hermes pareiškė, kad bus baudžiami asmens, kurie bus saugauti melavę išsiimant vairavimo laisnius, jog neturi jokių fizinių trukumų.

Peter Yucius, kuris gyvena 29 West 104th pl. (Roselande), kaip ėmė vairavimo laisnius tai sakė, kad neturi jokių fizinių trukumų. Dabar trafiko teisme paaiškėjo, kad jo kojos pažeistos. Už tai žmogų nubaudė penkiom dienom kalėjimo.

Kanklių Choro 20 Metų Jubiliejaus Koncertas

Gruodžio 3 d., po pietų, Lietuvių Auditorijos svetainėj, įvyks Kanklių choro 20 metų jubiliejaus koncertas. Rengimo komisijos programe numatyti pasirikvesti visus žymesnius dainininkus, kurie vienu, ar kitu tarpu dalyvavo Kanklių chore.

Šia proga paminėsiu keletą jų, P. Dauderis, Stogis, Gedraitienė-Šidiškiutė, Tarutis, Kenstavičienė ir kiti.

Kankliečių Mitingas.

Pereitą antradienį įvyko choro narių mitingas. Dalyvavo pusėtinai daug. Pagirtina, kad ir jaunimas interesuojasi choro tvarka.

Kankliečių prezidentu pasiliko tas pats—Justinas Žebraitis. Vice-prez. A. Urbis, raštininku A. Garšinskas, žymus vaidyla ir dainininkas. Korespondentas J. D. Bendokaitis.

Visi į Pamokas.

Kaip ir visada, antradienį bus Kanklių choro pamokos, Hollywood svetainėj. Visi dalyvauklme, kad gerai prisirengtumėm prie jubiliejaus koncerto.

—Širdukas.

CRANE COAL COMPANY
5332 South Long Avenue — Telefonas PORtsmouth 9022
POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų, perkant
5 tonus ar daugiau $7.65
PETROLEUM CARBON COKE, perkant 5 tonus ar daugiau, ... $7.40